

รายงานวิจัย

เรื่อง

คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรี

The characteristics of teachers based on the opinion of
undergraduate students in Phuket

โดย

สุชาดา สุตจิตร

การวิจัยครั้งนี้ได้รับเงินทุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2560

ชื่องานวิจัย: คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา
สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต
ชื่อผู้วิจัย: สุชาดา สุตจิตร
ปีที่ทำการวิจัยแล้วเสร็จ: 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต และ 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 393 คน ใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple sampling random) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม โดยศึกษาและสร้างเครื่องมือการวิจัยตามแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอนุมาน ได้แก่ t-test , One-way ANOVA และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้ Scheffé Analysis

ผลการวิจัย พบว่า

1. คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ตจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาเพศชายมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนมากกว่านักศึกษาหญิง ในด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน และโดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา พบว่า ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: คุณลักษณะอาจารย์ผู้สอน, นักศึกษาระดับปริญญาตรี, จังหวัดภูเก็ต

Research Title: The characteristics of teachers based on the opinion of undergraduate students in Phuket.

Researcher: Suchada Sudjit

Year: 2018

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the characteristics of teachers based on the opinion of undergraduate students in Phuket, and 2) compare the characteristics of teachers based on the opinion of undergraduate students in Phuket classified by personal factors. This research was studied by using quantitative method. The sample was 393 undergraduate students in Phuket by using simple sampling random. The material used in this research was questionnaires studied and constructed by based on the concept of teachers' characteristics including of Academic factor, Skill factor and Teaching technique skill factor, Measurement and evaluation factor, Personality factor and Moral and ethical factor. The statistics to use in analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way analysis of variance (ANOVA), and comparison of mean difference by using Scheffé Analysis. The research result found that:

1. The characteristics of teachers based on the opinion of undergraduate students in Phuket found that overall was in high level. When considering in each factor, the descending order ranking was as follows: Moral and ethical factor, Personality factor, Academic factor, Measurement and evaluation factor and Skill factor and Teaching technique skill factor, respectively.

2. The comparison of teachers' characteristics based on the opinion of undergraduate students in Phuket classified by personal factors. Male students had more opinion on teachers' characteristics than female students in Academic factor, Skill factor and Teaching technique skill factor and overall of the statistically significant at the .05 level. The teachers' characteristics based on the opinion of undergraduate students in Phuket classified by studying grade level found that no difference was in every factor.

Keywords: The characteristics of teachers, Undergraduate students, Phuket Province

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในการให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัย จึงขอขอบพระคุณท่านผู้บริหารมหาวิทยาลัยอย่างสูง ขอขอบพระคุณท่านที่ปรึกษางานวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.โกสุม สายใจ ที่ได้ให้คำแนะนำในการวางแนวทางการวิจัย รวมทั้งคอยให้คำปรึกษาในระหว่างการดำเนินการวิจัย และขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิ อื่นหลายท่านที่ผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวชื่อนามได้หมด

ขอขอบพระคุณครอบครัวอันเป็นที่รัก ครู อาจารย์ที่เคารพทุกท่าน เพื่อนร่วมงานทุกคน ผู้เป็นกัลยาณมิตรที่ดี ที่ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน และคอยให้กำลังใจที่ดีเสมอมา

สุชาดา สุตจิตร

พฤศจิกายน 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย.....	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 คุณลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์.....	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการสอนของอาจารย์.....	18
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
2.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	24
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	24
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	25
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	26
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	38
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	38
5.2 อภิปรายผล.....	40
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	43
บรรณานุกรม.....	44
ภาคผนวก.....	47
แบบสอบถาม.....	48
ประวัติผู้วิจัย.....	52

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา	24
4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา จำแนกตามเพศและระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา	28
4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ตในภาพรวม	29
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านวิชาการ	30
4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านทักษะและเทคนิค วิธีการสอน.....	31
4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านการวัดผลและประเมินผล	32
4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านบุคลิกภาพ	33
4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	34
4.8 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบัน อุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามเพศ	35
4.9 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบัน อุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา.....	36
5.1 นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความ คิดเห็นต่อคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างด้วย t- test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA).....	39

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	22

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศทั่วโลกต่างก็ให้ความสำคัญแก่การจัดการศึกษา โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพของประชากรในประเทศของตน เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพและหัวใจของการศึกษา คือการเรียนรู้ และการเรียนรู้จะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนนั้น ต้องมีความรู้ด้านวิชาการ มีทักษะในการสอน มีจิตวิญญาณ ที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วย ความสำคัญอันดับแรกคือ การให้การศึกษาก่อน หรือการสั่งสอน อบรมนักศึกษาให้ได้ผลที่แท้จริง ทั้งในด้านวิชาการ ความรู้ ทั้งในด้านจิตใจและความประพฤติของนักศึกษา เพราะอนุชนที่มีความรู้ ความดี ได้รับการสอนสั่งในสิ่งที่ดี ๆ นั้นจะนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อาจารย์ผู้สอนจึงควรเป็นบุคคลที่มีคุณภาพดี อันจะเป็นแนวทางในการช่วยส่งเสริม สัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนการพัฒนาเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ถ้านักศึกษารู้สึกพึงพอใจต่อพฤติกรรมและการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ก็สามารถช่วยเสริมสร้างความสามารถอันพึงประสงค์ให้แก่ นักศึกษา คือส่งเสริมความสนใจต่อการเรียนซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการศึกษานักเรียน นักศึกษาไปในทางเดียวกัน ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณลักษณะที่ดีจะสามารถผลิตเยาวชนให้แก่สังคมไทยได้นั้นต้องเป็นผู้ที่มีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรมสูง มีความรักแก่คนรอบข้าง ศรัทธาต่ออาชีพครูหรืออาจารย์เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป (นพพร พานิชสุข, 2522: 50) แต่ในปัจจุบัน การจัดการศึกษายังประสบปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ กล่าวคือ มีการผลิตครูอาจารย์เกินความต้องการในบางสาขาแต่ไม่เพียงพอในบางสาขา ซึ่งคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาในวิชาชีพครูนั้นยังไม่เป็นที่พึงพอใจของสังคมและยังไม่เป็นที่พึงพอใจของผู้ที่ใช้ครู อาจารย์ และในปัจจุบันนี้ยังมีอีกเป็นจำนวนมากที่ขาดอุดมการณ์และขาดเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ซึ่งปัญหาดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2551: 24)

อาจารย์ถือเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญในการกำหนดคุณภาพของการศึกษา เพราะคุณลักษณะ และพฤติกรรมต่าง ๆ ของอาจารย์ผู้สอน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ อาจารย์ผู้สอนต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ รอบรู้ในวิชาชีพหรือวิทยาการนั้น ๆ จนแกร่งกล้า สามารถยกระดับขึ้นเป็นผู้ถ่ายทอดวิทยาการนั้น ๆ บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ผู้สอนนั้นนอกจากเป็นผู้สั่งสอนวิทยาการแล้ว ยังเป็นผู้อบรมจริยธรรมให้กับลูกศิษย์ สั่งสอนคุณธรรม

หลักการประพฤติปฏิบัติในวิชาชีพ ตลอดจนแนวทางในการครองชีวิตของศิษย์ สังคมจึงยอมยกย่องอาจารย์ในฐานะพิเศษ ที่มีบทบาท และความสำคัญต่อการพัฒนาและสร้างสรรค์สังคม (ธีรศักดิ์ อัครบวร, 2554: 18 - 20) ซึ่งการศึกษาเพื่อพัฒนาชาติบ้านเมืองนั้น อาจารย์ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติ มีหน้าที่หลักต่อผู้เรียน คือ การอบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้วิชาการและวิชาชีพให้มีจริยธรรมเป็นคนดี ประพฤติชอบ มีความสามารถ มีทักษะในการประกอบอาชีพ ดำเนินชีวิตที่เหมาะสม เป็นผู้พร้อมทั้งสติและปัญญาที่จะแก้ปัญหา และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม การเมือง เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และ สิ่งแวดล้อม ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ตรงตามเป้าหมายหลักของธุรกิจศึกษา คือ ให้ความรู้เฉพาะด้านและพัฒนาความสามารถ เพื่อก่อให้เกิดทักษะ หรือความสามารถเพิ่มขึ้นและพร้อมที่จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจ ได้อย่างเหมาะสม คือ สามารถจะนำความรู้ที่ร่ำเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในโลกของการทำงานอย่างแท้จริง ซึ่งโดยทั่วไป การศึกษา คือ ความคิดที่จะปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ธุรกิจศึกษา จึงเป็นการปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจ โดยที่ธุรกิจศึกษา คือ รูปแบบหนึ่งของการฝึกอบรม เพื่อช่วยให้ประสบความสำเร็จในระดับของการเรียนรู้ เป็นการเตรียมบุคลากร คือ นักศึกษาให้เข้าสู่อาชีพทางธุรกิจ เตรียมผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพในอาชีพธุรกิจ การพัฒนาคนให้สามารถจัดการ และประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพนั้น หากคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนไม่ดี ไม่เหมาะสม ขาดคุณภาพ การจัดการศึกษาล้มเหลว ย่อมส่งผลให้ผลิตผลทางการศึกษาไม่ดี ประชากรขาดคุณภาพตามไปด้วย คุณภาพของผู้เรียนจะมีมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอนเป็นประการสำคัญ เพราะเป็นผู้วางรากฐาน หรือ พื้นฐานทางการศึกษาแก่นักศึกษาให้มีคุณภาพดี มีความรู้ที่จะนำไปใช้ดำเนินชีวิต ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอได้ จึงควรมีบุคลิกภาพดี อันจะเป็นแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอน การอบรมพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ (นิภาพรรณ วิโรทัยสกุล, 2549: 2) นอกจากนี้ กาญจนมา มณีแสง (2552: 18 - 19) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของนักศึกษาว่า ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านการสอนของอาจารย์เป็นอย่างมาก เพราะอาจารย์เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักศึกษา พฤติกรรมการสอนที่ดีย่อมส่งผลให้พฤติกรรมด้านการเรียน ความประพฤติของนักศึกษาดำเนินไปในทางที่ดี

จากแนวความคิดต่าง ๆ สามารถสรุปได้ว่าสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดจากอาจารย์ผู้สอนนั้น อาจารย์ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ การสร้างจิตสำนึกในการประกอบอาชีพ การเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้กลุ่มผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพได้เมื่อจบหลักสูตร โดยมีส่วนสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนที่พึงประสงค์ในคุณลักษณะ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านทักษะและ

เทคนิควิธีการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม (ชานนท์ เสาเกลียว, 2552) ซึ่งผู้สอนจะมีคุณภาพ มีคุณลักษณะตามที่คาดหวังตรงตามความต้องการ ในความคิดเห็นของนักศึกษาหรือไม่นั้น จึงขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนที่พึงประสงค์ ในคุณลักษณะ 5 ด้าน ดังที่กล่าวมา ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาครูผู้สอนและเป็นแนวทางในการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นอาจารย์ในอนาคต และได้แนวทางการพัฒนาบุคลากรขององค์กรต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ตเป็นอย่างไร

1.2.2 นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต

1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ตจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1.4 สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตที่ใช้ศึกษาในงานวิจัยดังต่อไปนี้

1.5.1 **ขอบเขตด้านเนื้อหา** เป็นการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต โดยกำหนดเป็นตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) เป็นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพ และ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2560 สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย 1) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 13,300 คน (งานทะเบียนกลางมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2560) 2) นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต จำนวน 3,014 คน (งานทะเบียนกลางมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2560) 3) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์ฯ ภูเก็ต จำนวน 408 คน (งานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์ฯ ภูเก็ต ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2560)

1.5.3 **ขอบเขตเวลา** เป็นการศึกษาวิจัยในปีการศึกษา 2560 โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือน กุมภาพันธ์-มีนาคม 2561

1.5.4 **ขอบเขตด้านพื้นที่** เก็บแบบสอบถามจากนักศึกษาที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2560 สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต และมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์ฯ ภูเก็ต เท่านั้น

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 **คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน** หมายถึง การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอาจารย์ อุดมศึกษาในจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน ด้านการวัดผลและประเมิน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ดังนี้

1. ด้านวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ความสามารถในรายวิชาที่สอน ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง มีเอกสารประกอบการสอนในวิชาที่สอน ตอบคำถามเกี่ยวกับปัญหาในวิชาที่สอนได้ชัดเจน จัดลำดับเนื้อหาวิชาที่สอนได้อย่างเหมาะสม และชี้แจงวัตถุประสงค์ขอบเขตเนื้อหาวิชาก่อนทำการสอน

2. ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน หมายถึง พฤติกรรมการนำทักษะไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ได้แก่ ใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เอื้อต่อการเรียนรู้ มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี เสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักศึกษาวิเคราะห์ วิวิจารณ์ สังเคราะห์ปัญหา และการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และสร้างบรรยากาศและเร้าความสนใจนักศึกษาขณะที่สอน

3. ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง วิธีการวัดผลและประเมินผลเป็นไปตามมาตรฐาน ได้แก่ การวัดผลและประเมินผลกำหนดเกณฑ์เหมาะสมและชัดเจน มีความยุติธรรม โปร่งใสและสามารถตรวจสอบการวัดผลได้ นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน มีการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะ ๆ และการวัดผลและประเมินผลมีความน่าเชื่อถือและได้มาตรฐาน

4. ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกด้วย กาย วาจา ใจ ได้แก่ การประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แต่งกายสุภาพเรียบร้อยและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง คล่องแคล่ว ว่องไว มีระเบียบวินัยและวางตนเหมาะสม และเข้าใจความรู้สึกของนักศึกษา สามารถเข้ากับนักศึกษาได้

5. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง การปฏิบัติตนในทางที่ดีเหมาะสมกับการเป็นอาจารย์ ได้แก่ ปฏิบัติต่อนักศึกษาได้เหมาะสมและเสมอภาค มีความเสียสละ อุทิศเวลาเพื่องาน ติดตามไถ่ถามทุกข์สุขของนักศึกษาอยู่เสมอ ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น และรักและศรัทธาในวิชาชีพ

1.6.2 อาจารย์ผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนใน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต และมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์ฯ ภูเก็ต

1.6.3 นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต และมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์ฯ ภูเก็ต ปีการศึกษา 2560

1.6.4 สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต หมายถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต และมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์ฯ ภูเก็ต

1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย

1.7.1 ทำให้ทราบข้อมูลในเรื่องคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต

1.7.2 สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนระดับอุดมศึกษา

1.7.3 ผู้บริหารนำข้อมูลที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นอาจารย์ในอนาคต และได้แนวทางการพัฒนาบุคลากร

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยนำเสนอแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งได้ดังนี้

- 2.1 คุณลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการสอนของอาจารย์ผู้สอน
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 คุณลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์

คุณลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์ หมายถึง เครื่องชี้หรือสิ่งที่แสดงคุณลักษณะของอาจารย์ที่พึงจะมีในการวิจัยนี้ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ พฤติกรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิต มีจรรยาบรรณของความเป็นครูใน 4 ด้าน คือ ทางด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษาที่นิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิจารณาแล้วแสดงความคิดเห็นว่าเหมาะสมและเป็นที่ต้องการหรือปรารถนาของนิสิต (สุคนธา ทองบริสุทธิ์, 2553: 4)

จากแนวคิดศรีสมร พุ่มสะอาด (2550: 44 - 49) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูหรืออาจารย์ที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ต้องมีความรู้ในด้านวิชาการทั่ว ๆ ไป ที่จะสอน และมีวิชาครูอย่างกว้างขวาง และทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม
2. มีเทคนิควิธีและความสามารถในการสอน หรือการถ่ายทอดความรู้ โดยเฉพาะต้องมี ความสามารถในการใช้ภาษาในการถ่ายทอด มีความเอาใจใส่ และสามารถสอนให้นักเรียนนำวิชาความรู้ ไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
3. มีคุณสมบัติส่วนตัวที่ดี มีคุณธรรม มีศีลธรรมจรรยา เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน และบุคคลทั่วไป มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นบุคคลที่มีลักษณะของกัลยาณมิตร ซึ่งได้แก่ มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง มีความประพฤติเรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดี ไม่เบียดเบียนใคร มีน้ำใจ

ช่วยเหลือแก่ทุกคนทั่วไป มีสุขภาพจิตที่ดี จิตใจเบิกบานแจ่มใส มีเมตตากรุณา จิตใจอ่อนโยน มีสติปัญญา มีเหตุผล ละเว้นจากอบายมุขทั้งปวง

4. ครูต้องมีบทบาทในการพัฒนาชุมชน โดยต้องเป็นผู้นำทั้งด้านความรู้ การปฏิบัติตน การประกอบอาชีพ การช่วยเหลือให้คำแนะนำและแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อชี้แนะประชาชน และให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้า ทนต่อความเจริญและการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ชาญชัย อินทรประวัตติ (2553: 32 - 33) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านการสอนของครู อาจารย์ที่พึงประสงค์ไว้ 10 ประการ คือ

1. ก่อนทำการสอน ครูต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน
2. ในกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม
3. ควรสอนทีละเรื่อง โดยสอนจากเรื่องที่ใกล้ตัวไปหาไกลตัว
4. ครูควรแจ้งผลการกระทำของนักเรียนเป็นระยะ ๆ เช่น การทดสอบ การส่งการบ้าน

5. ครูจะต้องรู้จักการเสริมแรงด้วยการกล่าวชมเชย หรือให้รางวัลตามความเหมาะสม
6. ครูจะต้องให้นักเรียนฝึกด้วยตนเองบ่อย ๆ
7. ครูต้องพยายามปรับปรุงบุคลิกภาพของตนให้เหมาะสม และสร้างบรรยากาศให้เป็นประชาธิปไตย

8. การจัดสภาพการสอนให้มีลักษณะคล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน ให้มากที่สุด

9. ครูควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
10. ครูควรสร้างแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกแก่นักเรียน

กมล สุดประเสริฐ (2552: 130) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการสอนว่า การสอนที่ดีที่สุด คือ การสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเองให้มากที่สุด ดังนั้น ครู จึงจำเป็นต้องศึกษาและหาทางพัฒนา ด้านสื่อการเรียนให้มากยิ่งขึ้น ส่วน ทศนีย์ สงวนสัตย์ (2552: 41 - 43) กล่าวถึงการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ว่า ควรจะมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ควรเตรียมตัวนักเรียนก่อนเรียน โดยทดสอบความรู้เดิมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง
2. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ การเรียนจะประสบผลสำเร็จต่อเมื่อผู้เรียนรู้จุดประสงค์อย่างชัดเจน

3. เนื้อหาเป็นไปตามลำดับความยากง่าย
4. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลว่า นักเรียนจะเรียนรู้ได้ในเวลาไม่เท่ากัน และด้วยวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน

5. ใช้สิ่งจูงใจเป็นสิ่งกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจต่อบทเรียน

6. สื่อการสอนจะต้องได้รับการเลือกสรรและเตรียมอย่างเป็นระบบ
7. ความร่วมมือของผู้เรียนในการคิด ได้ตอบ การกระทำกิจกรรมเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้มากขึ้น
8. ข้อมูลย้อนกลับ
9. การเสริมแรง
10. การฝึกปฏิบัติ
11. ขั้นตอนการเรียนรู้ในขณะที่ฝึกปฏิบัติที่สลับกับการสาธิต จะต้องสาธิตให้นักเรียนดูอย่างน้อย 2 ครั้ง
12. การนำไปใช้
13. เจตคติของผู้สอนต่อวิชาที่สอน ต่อผู้เรียน และต่อวิธีการสอนที่ตนเลือกใช้

สุวัฒน์ มุทสมธา (2553: 7 - 8) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพว่า ครู ผู้สอนควรจะเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ รู้เรื่องชุมชนเป็นอย่างดี มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และจะต้องเป็นผู้นำทางให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับผลการเรียนรู้ที่ดีที่สุด

ชาญชัย ศรีไสยเพชร (2555: 102) เสนอว่า การสอนเป็นศิลปะมีศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอน ครู ควรจะต้องจัดบทเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน เน้นให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงตลอดจนมีวิธีการที่เหมาะสมในการเสริมแรงให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่งทิวา จักรกร (2557: 29 - 31) ที่ว่า การสอนที่จะให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีหลักการสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมโดยตรง (active participation) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียน ได้มีกิจกรรมร่วมด้วยตนเอง
2. การได้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ที่เหมาะสมและทันการ เพราะผู้เรียนได้รู้ผลการกระทำหากมีข้อบกพร่องจะได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
3. ให้ผู้เรียนรู้สึกประสบความสำเร็จ (success experience) หากงานยากเกินไปผู้เรียน จะไม่ประสบความสำเร็จ ก็จะเกิดการท้อถอย เบื่อหน่าย ไม่อยากเรียน ครูจึงควรจัดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ผลสำเร็จจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ
4. สอนทีละขั้นตอน (gradual approximation) คือสอนจากพื้นฐานไปสู่เป้าหมายสุดท้าย

วิเชียร อชิโนบุญวัฒน์ (2545: 16 - 20) ให้ความเห็นว่าครู คือพลังสำคัญในการพัฒนาคน ให้มีความรู้ ความสามารถ มีเจตคติที่ถูกต้อง เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่จะไปสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติต่อไป ด้วยความสำคัญดังกล่าว ครู จึงต้องมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ในเนื้อหาวิชา คือความรู้ที่ต้องนำไปสอนนักเรียน
 2. มีความรู้ทางการเมือง ครูต้องรู้จักซึ่ง มีความรอบคอบในการเป็นนำทางความคิด นอกจากนี้ ครูควรรู้และปฏิบัติตนในลักษณะของสัมพันธภาพแบบประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วยภาวะธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนที่อาศัยอยู่
 3. ครู กับการเป็นแบบอย่างที่ดี คือ ครู อาจารย์จะต้องเป็นคนดีมีความประพฤติเรียบร้อย หรือนักเรียนสามารถเอาเป็นแบบอย่างได้ พึ่งมีค่านิยมที่ดี เป็นต้นว่า พึ่งตนเอง ขยัน ประหยัด และเก็บออม มีความรับผิดชอบ เป็นผู้รักษาระเบียบวินัยและกฎหมาย ปฏิบัติตนตามคุณธรรมของศาสนา มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 4. ด้านการสอน ในสภาพปัจจุบันครู อาจารย์ต้องสอนคนมิใช่สอนหนังสือ นอกจากจะสอนนักเรียนแล้ว ยังจะต้องมีภาระหน้าที่ในการสอนผู้ปกครองของนักเรียนและบุคคลในชุมชน โดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี กับผู้ปกครองแล้วสอดแทรกความรู้เข้าไปด้วย
 5. มีความรู้ด้านเศรษฐกิจ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน ในสภาพสังคมปัจจุบัน ครู จะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากวิทยาการก้าวหน้าไปรวดเร็วกว่าหลักสูตร ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศ เป็นยุคที่ข่าวสารข้อมูลรวดเร็ว ฉับไว แต่หลักสูตรก้าวตามไม่ทัน ยังไม่มีการพัฒนาหรือปรับปรุงให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม ดังที่ เอกวิทย์ ฌ ถวาง (2552: 112 - 113) กล่าวไว้ว่า ความเปลี่ยนของความรู้นอกตำรา นอกชั้นเรียน นอกกระบบมีอยู่มากมาย ดังนั้นผู้สอนผู้เรียนที่ดีต้องมีสายตากว้างไกล และสามารถรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์เข้ามาสู่ตนได้ และในปัจจุบันผู้ใหญ่ที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีก็มีน้อย นักเรียนจึงต้องไขว่คว้าหาเอาเองจากสื่อ ต่าง ๆ เช่น จากโทรทัศน์ จากวารสารสิ่งพิมพ์ และจากเพื่อนฝูง ครู จึงเป็นหลักสำคัญในการเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างสรรค์สังคม ให้เจริญก้าวหน้าอย่างมีศักดิ์ศรี ดังนั้น ครู จึงควรเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพสูง
- จากแนวคิดดังกล่าว ความมุ่งหวังว่าคนที่เป็นครู นั้นควรจะเป็นคนที่มีคุณลักษณะที่ดี เป็นที่พึงประสงค์ของสังคมปัจจุบัน และควรเป็นคนที่มึคุณลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากบุคคลอาชีพอื่น ๆ ดังทัศนะของ จันทร ชุ่มเมืองปัก (2558: 2 - 4) ได้เสนอไว้ว่า
1. ครู จะต้องเป็นผู้มีสติปัญญาสูง ต้องเป็นผู้ที่มองการณ์ไกลได้อย่างลึกซึ้ง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดี เป็นที่ปรึกษาแก่คนทั่ว ๆ ไปได้ และมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองอย่างเสมอ
 2. ครู จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมสูง มีความละเอียดต่อการประพฤติไม่ดั่งาม มีความอดทน เสียสละ มีความเมตตา กรุณา มีความกตัญญู มีความประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น

3. บุคลิกภาพของผู้ที่เป็นครู นั้นจะต้องมองดูหน้าศรัทธา ครู จะต้องระมัดระวัง กิริยา ยืด แบบแผน สมถะ ไม่ลำสมัยนิยม

4. ด้านท่วงทีวาจา ครู ต้องใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน

5. ด้านจรรยาวัตรต้องงดงาม มีลักษณะพิเศษที่ทำให้ผู้พบเห็นรู้ว่าเป็นครู ของ พระนอม แก้วกำเนิด (2551) มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2488 ที่ได้มอบอำนาจให้ ครูสภาอภกระเบียบที่ว่าด้วยจรรยา มรรยาท และวินัย ตามประเพณีครู พ.ศ. 2526 ทุกประการ กล่าวคือ ครู จะต้องเป็นบุคคลที่มีความสุภาพเรียบร้อย ซื่อสัตย์สุจริต และประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดีให้แก่ศิษย์ได้ มีความรับผิดชอบ รู้จักมัธยัสถ์ สนใจใฝ่หาความรู้ความชำนาญ เพื่อที่จะนำมา ถ่ายทอดให้แก่ศิษย์ได้มีความรู้ความสามารถยิ่งขึ้น ในทำนองเดียวกัน กิลเบอร์ท (Gilbert. 1951: 8 - 56) มีความคิดเห็นว่าครู ที่ดีจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ ดังนี้ คือ

1. รู้วิชาที่สอนเป็นอย่างดี
2. ชอบวิชาที่สอน
3. รักเด็ก
4. รู้จักเด็ก
5. ใจกว้าง
6. ความรู้กว้างขวาง
7. มีอารมณ์ขัน
8. จำแม่น
9. มีความหวัง
10. มีเมตตาธรรม

เยาวรินทร์ จันทนมีภูษะ (2556: 12 - 14) ได้กล่าวไว้ว่า เนื่องจากครู เป็นบุคคลสำคัญ ใน การพัฒนาประเทศ ครู จึงเป็นบุคคลที่พึงมีประสิทธิภาพในการทำงาน ดังนี้

1. ประสิทธิภาพด้านการสอน หมายถึง พฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกเพื่อกระตุ้น ถ่ายทอด แนะนำ หรือหาวิธีการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และวิธีที่จะเรียน มีการทดสอบได้อย่าง ชัดเจน ปฏิบัติจริง เตรียมการสอนอย่างดีทุกครั้ง รู้จักใช้วิธีสอนและอุปกรณ์การสอนอย่างเหมาะสม มีความรู้เรื่องหลักสูตรดี ขยัน ตั้งใจสอน ช่วยเหลือและใส่ใจนักเรียนที่อ่อน สอดแทรกการอบรม จรรยา มารยาทในขณะที่สอนโดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังเรียน เสนอบทเรียนและกิจกรรมการ เรียน การสอนให้เป็นที่สนใจของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน สามารถวิเคราะห์ พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกในขณะที่กำลังเรียน มีเทคนิควิธีการวินิจฉัยและสอน ซ่อมเสริม ให้แก่นักเรียน

2. ประสิทธิภาพในด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่มีเยื่อใย สัมพันธ์กับนักเรียน ให้ความรักและความเมตตาต่อนักเรียนทั่วหน้ากัน ทำตัวให้นักเรียนทั้งรักทั้งเกรง ติดตาม ใต้ถามทุกข์ของนักเรียนเสมอ เอาใจใส่นักเรียนทั้งด้านการเรียน สุขภาพอนามัย และความประพฤติ ให้กำลังใจและยกย่องชมเชยเมื่อนักเรียนทำงานสำเร็จและได้ผลก้าวหน้า สนใจร่วมกิจกรรมของนักเรียน มีอารมณ์ดี รู้จักให้อภัยนักเรียน มีความอดกลั้นต่อการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน พิจารณาตัดสินและลงโทษนักเรียนอย่างยุติธรรม ตักเตือนและชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจ เมื่อกระทำผิด รักษาความลับของนักเรียน มีความหวังดีต่อนักเรียนทุกคน ช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

3. ประสิทธิภาพเกี่ยวกับความประพฤติ คุณธรรมและศีลธรรม หมายถึง พฤติกรรม ที่แสดงออก หรือวางตนอย่างมีแบบแผน อยู่ในกรอบธรรมเนียมของสังคมอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เช่น มีความกตัญญูกตเวทิต่อผู้มีพระคุณ มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความประพฤติเรียบร้อย สุภาพอ่อนน้อม ยึดมั่นในศีลธรรม รู้จักนำหลักธรรมมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม ไม่หลงมัวเมาในอบายมุข รู้จักทำจิตใจให้ว่างใส ปราศจากทิฐิ คิด พูด ทำอะไรคำนึงถึงเกียรติยศ ชื่อเสียงของตนเองและวงศ์ตระกูล มีน้ำใจต่อคนทั่วไป

4. ประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติงานทั่วไป หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนในด้านอื่น ๆ นอกจากการเรียนการสอน เช่น ปรับปรุงโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า ดูแลรับผิดชอบทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน มีความภาคภูมิใจในงานอาชีพของตนเอง ไม่นิ่งดูตาย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบสูงในงานที่ได้รับมอบหมาย

5. ประสิทธิภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างมีศิลปะ เพื่อจูงใจให้เกิดความร่วมมือในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น ให้การต้อนรับผู้มาติดต่อ ปรับปรุงตนเองให้เข้าได้กับคนทุกชั้นทุกสังคม ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่น มองบุคคลอื่นและเพื่อนร่วมงานในแง่ดีเสมอ ไม่เป็นคนสอพลอ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้ร่วมงาน ไม่ก้าวร้าวงานของเพื่อนร่วมงาน เว้นแต่ได้รับการขอร้อง ยินดีรับฟังคำวิจารณ์เกี่ยวกับข้อบกพร่องของงาน

6. ประสิทธิภาพเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะท่าทาง หมายถึง พฤติกรรมโดยรวมที่แสดงออกมา อย่างเห็นได้ชัด ไม่เกี่ยวกับคุณลักษณะอื่น เช่น ยิ้มแย้มอยู่เสมอ มีกำลังใจกำลังกายเข้มแข็ง ไม่แสดงอาการอ่อนแออ่อนไหวให้คนอื่นเห็น เอาใจใส่กับการรักษาความสะอาดของร่างกาย มีนิสัยกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงว่องไว ไม่ย่อท้อ เป็นคนอ่อนน้อม เป็นมิตรกับคนทุกชั้น ไม่ทำตัวเป็นคนมีปมด้อย

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า สมรรถนะของอาจารย์ผู้สอน พอจะสามารถสรุปออกมาเป็น

1. ด้านวิชาการ

เริงลักษณ์ โรจน์พันธ์ (2539: 32 - 33) มีความเห็นว่าคุณลักษณะของครู ด้านวิชาการ นั้น ครูต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะถ่ายทอด มีความรู้ในหลักการและทฤษฎีการเรียนรู้ ปรัชญาการสอน เทคนิคและวิธีการสอน ความรู้ในการประเมินผลการทำงานเป็นทีมและความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของกลุ่มเป็นอย่างดี

2. ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน

ทิศนา แชมมณี (2544: 7) ได้กล่าวสรุปว่า วิธีสอน คือ ขั้นตอนในการดำเนินการสอน ให้สำเร็จด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญอันเป็นลักษณะเฉพาะหรือลักษณะเด่นที่ขาดไม่ได้ของวิธีนั้น ๆ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 95) ได้สรุปความหมายของวิธีสอนไว้ว่า วิธีสอน หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ผู้สอนใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

วิธีสอนของครู จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติหน้าที่การสอน เพราะครู ต้องใช้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจัดขั้นตอนวิธีสอนของตน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด และมีประสิทธิภาพสูงสุด วิธีการสอนที่นำมาใช้กันส่วนใหญ่มีหลายวิธี และไม่มีวิธีสอนวิธีใดที่ดีที่สุด เพราะในแต่ละวิชาหรือ แต่ละศาสตร์จะมีจุดเด่นในตัวเอง ดังนั้นครู ควรเลือกใช้วิธีสอน ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และเนื้อหาวิชานั้น ๆ ตามวัตถุประสงค์ของตน ซึ่งทิศนา แชมมณี (2544: 9 - 99) ได้นำเสนอวิธีสอนแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. วิธีสอนโดยใช้การบรรยาย (Lecture) เป็นวิธีสอนที่อาศัยความสามารถของผู้สอน ในการเรียบเรียงเนื้อหาสาระและการใช้เทคนิคในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระให้น่าสนใจ
2. วิธีสอนโดยใช้วิธีการสาธิต (Demonstration) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงเห็นสิ่งที่เรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เกิดความเข้าใจและจดจำในเรื่องที่สาธิต ได้ดีและนาน
3. วิธีสอนโดยใช้การทดลอง (Experiment) เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง โดยได้ผ่านกระบวนการต่าง ๆ ได้พิสูจน์ ทดสอบ และเห็นผลประจักษ์ด้วยตนเอง จึงเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีความเข้าใจและจดจำการเรียนรู้นั้นได้นาน
4. วิธีสอนโดยใช้การนิรนัย (Deduction) เป็นการสอนจากหลักการไปสู่ตัวอย่างย่อย ๆ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนการนำหลักการไปใช้ในสถานการณ์ใหม่
5. วิธีสอนโดยใช้การอุปนัย (Induction) เป็นวิธีสอนที่ให้ผู้เรียนสรุปหลักการหรือแนวคิดจากตัวอย่างต่าง ๆ ด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนได้คิดได้ทำความเข้าใจด้วยตนเอง

6. วิธีสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษา (Field Trip) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในเรื่องที่เรียน ได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริง ได้ใช้แหล่งชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียน

7. วิธีสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนกว้างขึ้น

8. วิธีสอนโดยใช้การแสดงละคร (Dramatization) เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียน เห็นภาพของเรื่องราวที่ต้องการเรียนรู้ประจักษ์ชัดด้วยตาตนเองทำให้เรื่องราวนั้นมีชีวิตขึ้นมา จึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนและจดจำได้นาน

9. วิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) การให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะใช้บทบาทเป็นเครื่องมือในการดึงความรู้สึกนึกคิด การรับรู้ เจตคติ หรือ อคติต่าง ๆ ที่ซ่อนอยู่ในส่วนลึกของผู้แสดงออกมาเป็นข้อมูลในการเรียนรู้

10. วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง (Case) การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างนี้ มิได้มุ่งที่คำตอบใดคำตอบหนึ่งแต่ต้องการให้ผู้เรียนเห็นคำตอบและเหตุผลที่หลากหลาย อันจะช่วยให้การตัดสินใจ มีความรอบคอบขึ้น

11. วิธีสอนโดยใช้เกม (Game) จุดเน้นของเกมอยู่ที่การเรียนรู้ยุทธวิธีต่าง ๆ ที่จะเอาชนะอุปสรรคเพื่อจะไปให้ถึงเป้าหมาย ผู้สอนจำเป็นเข้าใจจุดเน้นของการใช้เกมในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

12. วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นการสอนที่มุ่งช่วยผู้เรียน ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นจริงที่สถานการณ์นั้นจำลองขึ้นมา ดังนั้นการอภิปรายจึงควรมุ่งประเด็นไปที่การเรียนรู้ความจริง ว่าในความเป็นจริง สถานการณ์ในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างไร และอะไรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งผู้เรียนควรจะได้เรียนรู้จากการเล่นของตนเองในสถานการณ์นั้น

13. สอนโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และทราบผลการเรียนรู้ของตนทันทีที่เรียนจบ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

14. สอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม (Programmed Instruction) เป็นบทเรียนที่ผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสามารถ และสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้ทันที ด้วยตนเอง

บุญชม ศรีสะอาด (2541: 50 - 74) ได้นำเสนอวิธีสอนที่สำคัญแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. วิธีสอนแบบบรรยาย (Lecture) เป็นวิธีสอนที่เก่าแก่ที่สุด มีลักษณะดังนี้ คือ ผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนในรูปของการบอกเล่า หรือ อธิบาย ผู้เรียนเป็นฝ่ายฟัง อาจจดบันทึกสาระสำคัญ มุ่งถ่ายทอดความรู้ และ หรือมุ่งให้เข้าใจ

2. วิธีสอนแบบอภิปราย (Discussion) คือการสอนที่มีลักษณะดังนี้ คือ ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน ความคิดเห็นที่เสนออาจได้มาจากประสบการณ์ การศึกษาค้นคว้า การพิจารณาไตร่ตรอง การวิเคราะห์ การเสนอความคิดเห็นจะไม่อยู่ในรูปสรุปผล การประเมินสั้น ๆ ว่า ถูก - ผิด สำคัญ - ไม่สำคัญ แต่จะเป็นความคิดเห็นที่เป็นคำชี้แจง โดยหลักเหตุผล และมีหลักฐานสนับสนุน หรือ อย่างใดอย่างหนึ่ง

3. วิธีสอนแบบอภิปรายย่อย (Buzz Group) เป็นการสอนที่มีลักษณะดังนี้ คือ แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย แต่ละกลุ่มมีสมาชิก 2 - 6 คน สมาชิกแต่ละกลุ่มอภิปรายในประเด็นหรือปัญหาที่ผู้สอนยกขึ้นมา โดยอภิปรายในช่วงเวลาสั้น ๆ เช่น 5 - 10 นาที ปัญหาที่แต่ละกลุ่มจะอภิปรายอาจเป็นปัญหาเดียวกัน หรือต่างกันก็ได้ และมักดำเนินการหลังจากผู้เรียนได้ฟังการบรรยายไประยะหนึ่งแล้ว หลังจากอภิปรายย่อยภายในกลุ่มเสร็จแล้ว จะมีการอภิปรายในกลุ่มใหญ่ทั้งหมด

4. วิธีสอนแบบสัมมนา (Seminar) เป็นการสอนที่มีลักษณะดังนี้ คือ ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ้งแล้วมาเสนอเพื่ออภิปราย เรื่องที่จะสัมมนาอาจเป็นเรื่องเดียวโดยเลือกตามความสนใจก็ได้ ในการศึกษาค้นคว้าอาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีร่วมกัน เช่น ศึกษา จากตำรา เอกสาร วารสารต่าง ๆ ศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ ท การทดลองหรือวิจัย ศึกษาจากของจริง เป็นต้น

5. วิธีสอนแบบติว (Tutorial) คือการสอนกลุ่มย่อยหรือการสอนรายบุคคล โดยมีครูเป็นผู้สอน หรือผู้เรียนที่เรียนเก่งในเรื่องนั้นเป็นผู้สอน อาจสอนเรื่องใหม่ หรือสอนบทวนจากที่ได้ฟังบรรยายในเรื่องนั้นมาแล้ว

6. วิธีสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) คือ เทคนิคการสอนที่ให้ผู้เรียนแสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น นั่นคือแสดงบทบาทที่กำหนดให้

7. วิธีสอนแบบเกมจำลองสถานการณ์ (Simulation Gaming) เป็นวิธีสอนที่พัฒนามาจากการแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม และการจำลองสถานการณ์ คือ วิธีที่ผู้สอนนำเอาสถานการณ์จริงมาจำลองไว้ในห้องเรียน พยายามให้มีสภาพเหมือนจริงมากที่สุด และกำหนดกติกา กฎ หรือเงื่อนไขสำหรับเกมนั้นแล้วแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ เข้าไปแข่งขันหรือเล่นในสถานการณ์จำลองนั้น

8. วิธีสอนโดยใช้การระดมความคิด (Brainstorming) คือ การให้ผู้เรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะที่ผู้เรียนเสนอมานั้น มีการบันทึกความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะทั้งหมด

9. วิธีสอนแบบค้นพบความรู้ (Discovery) คือ วิธีสอนที่ผู้เรียนค้นพบคำตอบ หรือ ความรู้ด้วยตนเอง คำว่าค้นพบความรู้ไม่ได้หมายถึงว่าผู้เรียนเป็นคนค้นพบความรู้หรือคำตอบนั้นเป็น คนแรก สิ่งที่ค้นพบนั้นจะมีผู้ค้นพบมาก่อนแล้ว และผู้เรียนก็ค้นพบความรู้หรือคำตอบนั้นด้วยตนเอง

10. วิธีสอนแบบการแก้ปัญหา (Problem Solving) คือวิธีสอนที่ใช้วิธีการทาง วิทยาศาสตร์ โดยใช้ทั้งการแก้ปัญหของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) อันได้แก่

- 1) ให้นิยามปัญหา
- 2) ตั้งสมมติฐาน
- 3) รวบรวม ประเมิน จัดระบบและตีความหมายข้อมูล
- 4) สรุป
- 5) ตรวจสอบผลสรุป

11. วิธีสอนแบบปฏิบัติการ (Laboratory) คือ การสอนที่ให้ผู้เรียนกระทำกิจกรรม การเรียน ภายใต้การแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด โดยทำการทดลองปฏิบัติฝึกการใช้ทฤษฎี โดยผ่าน การสังเกต การทดลอง ภายใต้สภาพที่ควบคุมไว้

12. วิธีสอนโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ (Audio – visual Media) หมายถึง การสอนโดย ใช้อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ เช่น รูปภาพ สไลด์ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ หุ่นจำลอง เทปบันทึกเสียง เครื่อง ฉายภาพข้ามศีรษะ เป็นต้น

13. วิธีสอนแบบให้ผู้เรียนเสนอรายงานในชั้น คือ เทคนิคการสอนที่มอบหมายให้ ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าสาระความรู้ เรื่องราว แล้วนำมาเสนอรายงานในชั้น โดยทั่วไปจะเสนอด้วย วาจา ผู้สอนอาจมอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มได้

14. วิธีสอนโดยการใช้คำถาม เป็นการสอนที่ผู้สอนป้อนคำถามให้ผู้เรียนตอบอาจ ตอบเป็นรายบุคคล หรือตอบเป็นกลุ่มย่อย หรือตอบทั้งชั้น การตอบใช้วิธีพูดตอบ ผู้สอนจะพิจารณา คำตอบแล้วให้ข้อมูลย้อนกลับ หรือถามคนอื่นหรือกลุ่มอื่นจนกว่าจะได้คำตอบที่ถูกต้อง เหมาะสม และได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับสไตล์การสอนที่ผู้สอนสามารถพัฒนาสไตล์การสอนได้ด้วยตนเอง โดย อาศัยการค้นพบตัวเองเพื่อไปสู่แนวทางการสอนที่ดีที่สุด ดังนี้

1. การวางแผนล่วงหน้า การกระทำโดยทันที ในกรณีที่ผู้สอนต้องตัดสินใจเรื่องใด เรื่องหนึ่งโดยไม่มีแผนวางแผน ย่อมได้รับผลกระทบในทางลบอย่างรุนแรง

2. การเรียนรู้ในชั้นเรียน The Oracle Study จำแนก สไตล์ผู้เรียนไว้ 4 ประเภท ใหญ่ๆ ดังนี้

- 2.1 ผู้แสวงหาความรู้ จะให้ความสนใจในตัวผู้สอนเหนือสิ่งอื่นใด
- 2.2 ผู้ซ่อนเร้น พยายามหลบหลีกสายตาของผู้สอนอยู่เสมอ

2.3 ผู้สันโดษ ไม่ชอบสมาคมกับเพื่อน ๆ และผู้สอนจะใช้เวลาหมกมุ่นอยู่กับการทำงาน

2.4 ผู้อยู่เบื้องหลัง (ความสำเร็จ) คล้าย ๆ กับพวกสันโดษ แต่ชอบที่จะให้ความช่วยเหลือเพื่อน ๆ ในการทำงาน

ดังนั้นหากผู้สอนต้องการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตรวจสอบความรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์อย่างเหมาะสม

3. ภารกิจเดียว งานต่าง ๆ ที่หลากหลาย ในกรณีที่ผู้เรียนต้องการจะเรียนหลาย ๆ วิชาในเวลาเดียวกัน ย่อมต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ที่ต่างกัน การใช้สื่อประกอบการอธิบายอย่างง่าย ๆ ของผู้สอนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น สำหรับผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ช้า นอกเหนือจากการใช้สื่อการเรียนการสอนแล้ว การจัดทำหัวข้อเรื่องเพื่อการเรียน ตลอดจนการจัดหาหนังสือเรียนเพิ่มเติม จะช่วยให้ผู้สอนประสบความสำเร็จได้

4. ความอดทน สิ่งที่ดีเด่นเร้าใจ ผู้สอนควรฝึกให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น มีคุณธรรม และมีความเชื่อมั่นในตนเอง จึงต้องอาศัยความอดทนเป็นเลิศและหากผู้สอนมีอาการเบื่อบานแจ่มใส จะทำให้เกิดประกายความคิดที่จะนำไปสู่ผู้เรียนได้อย่างตื่นตัวและน่าสนใจ

5. ความสมบูรณ์ ความไม่พร้อม โดยทั่วไปผู้สอนมักจะคาดหวังว่าผู้เรียนจะต้องทำสิ่งนั้น ๆ ได้เสมอ แต่ในความเป็นจริงแล้วอาจไม่เป็นเช่นนั้น ในกรณีที่ผู้สอนมีความพร้อมเพียงมีกระดาษที่จะไม่ถามในรายละเอียดจากผู้เรียน เพราะจะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายได้ หรือในเรื่องการเรียน ผู้สอนจะต้องมั่นใจถึงความถูกต้องของสิ่งที่เขียนขึ้น และไม่ควรถามผู้เรียนที่เขียนหนังสือได้ช้า ส่วนผู้สอนที่ไม่มีความพร้อมมักจะอาศัยการตรวจงานของผู้เรียน โดยเน้นถึงความถูกต้องมีรายละเอียดตามที่ผู้สอนต้องการ

6. การตรงต่อเวลา การมาสาย ผู้สอนควรเป็นผู้ตรงต่อเวลาในการทำงานเสมอ การมาสายนอกจากจะเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีสำหรับผู้เรียนแล้ว ยังก่อให้เกิดความรำคาญแก่สถาบัน ตลอดจนเป็นผลให้งานเกิดความผิดพลาดได้ง่าย

สรุปได้ว่า ครู หรือ อาจารย์ผู้สอนจึงต้องพิจารณาเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสม ซึ่งถ้ามีการสอนที่ดีก็ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน ผู้สอนจึงต้องมีเทคนิควิธีเพื่อช่วยกระตุ้น ให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และเป็นที่น่าสนใจ

3. ด้านการวัดผลและประเมินผล

การวัดและประเมินผลทางการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับคำ 3 คำ คือ 1) การทดสอบ (testing) หมายถึง การนำเสนอชุดคำถามที่เรียกว่าข้อสอบหรือแบบทดสอบที่มีมาตรฐานให้ผู้สอบตอบ 2) การวัดผล (measurement) หมายถึงการวัดคุณลักษณะ (attribute) ของบุคคลจากผลการ

ตอบคำถามในแบบทดสอบตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อแสดงคุณค่าเชิงปริมาณหรือตัวเลขที่วัดได้ การวัดผลนอกจากใช้แบบทดสอบแล้วยังรวมถึงการใช้เครื่องมืออื่นเพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพด้วย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์การตรวจผลงานต่างๆ ที่กำหนดให้ผู้ประเมินทำ 3)การประเมินผล (evaluation) หมายถึง กระบวนการอย่างมีระบบที่นำข้อมูลจากการวัดผลมาตีค่าและตัดสินคุณค่าของผู้เรียน ซึ่งการวัดผลและการประเมินผลเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง เมื่อมีการวัดผลจะทำให้ได้ข้อมูลและรายละเอียดหลายด้าน เมื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งเพื่อตีค่าหรือสรุปคุณค่าออกมาถือว่าเป็นกระบวนการประเมิน ผลการประเมินจะมีความถูกต้องเที่ยงตรง เพียงใดขึ้นกับความถูกต้องของผลการวัด ถ้าผลการวัดถูกต้องการประเมินก็จะมี ความเชื่อถือได้มากและตรงกับ ความเป็นจริงถ้าผลการวัดผิดพลาด การประเมินก็จะผิดพลาดไปด้วย การวัดผลและการประเมินผลมีความแตกต่างกัน (ไพศาล สุวรรณน้อย, 2549)

ชานนท์ เสากลีเยว (2552) ศึกษาคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูธุรกิจ แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิคการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพและ ความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรมของครู สุคนธา ทองบริสุทธิ์ (2553) ศึกษาคุณลักษณะพึงประสงค์ ของอาจารย์ในความคิดเห็นของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ และความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมและ จริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษา กิตติกร ไทยใหญ่ (2553) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู แบ่งเป็น 5 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านทักษะและ เทคนิคการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม ของครู

4. ด้านบุคลิกภาพ

บุญเจือ สุวรรณพฤษ (2543: 11-12) กล่าวว่า ครู ที่มีบุคลิกภาพดี ต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. เป็นผู้มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ แข็งแรง มีความอดทน ไม่เจ็บป่วย ไม่พิการ มีอารมณ์ดี ร่าเริง มองโลกในแง่ดี มีความสุข มีเหตุผล
2. เป็นผู้มีความรู้ ทักษะดีในทางหมั่นแสวงหาความรู้ทักษะและประสบการณ์ เพิ่มเติม
3. มีเทคนิคในการถ่ายทอดและทักษะให้แก่ศิษย์ มีความสามารถในการสอนและใช้ ทักษะให้เข้าใจและสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. มีความประพฤติดี อยู่ในศีลธรรมและระเบียบวินัย แต่งกายสะอาด ถูกต้องตาม วัฒนธรรม สะอาด เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ

5. สัจคดี เป็นมิตรกับทุกคน สามารถเข้าได้กับทุกฝ่ายทั้งบุคคลที่สูงกว่า เสมอกัน และผู้ที่ต่ำกว่า รวมทั้งศิษย์ทุกคน

จากการศึกษาคุณลักษณะครู ด้านบุคลิกภาพ จากนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน สรุปได้ดังนี้ คือ ครู ควรมีความสุขกายที่แข็งแรง สุขภาพจิตที่ดี มีอารมณ์มั่นคง มีความร่าเริงแจ่มใส มีความคิดริเริ่ม แต่งกายสะอาด เรียบร้อย เหมาะสม ประพฤติดีเหมาะสมกับความเป็นครู

5. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2543: 35) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ ไว้ดังนี้

1. ครู ควรมีความเมตตา กรุณา ได้แก่ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและสังคม มีความสนใจและห่วงใยในการเรียนและความประพฤติของผู้เรียน
2. ครู ควรมีความยุติธรรม ได้แก่ ความเป็นธรรมต่อนักเรียน ความเป็นกลาง
3. ครู ควรให้ความรับผิดชอบ ได้แก่ มุ่งมั่นในผลงาน ใช้เวลาอย่างมีคุณค่า ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน
4. ครู ควรมีวินัย ได้แก่ มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามระเบียบ
5. ครู ควรมีความขยัน ได้แก่ มีความตั้งใจ กระตือรือร้นในการทำงาน มีความพยายาม
6. ครู ควรมีความอดทน ได้แก่ อดทนเมื่อเกิดอุปสรรค มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์
7. ครู ควรประหยัด ได้แก่ ต้องรู้จักประหยัดและอดออม ใช้ของอย่างคุ้มค่า
8. ครู ควรมีความรักและศรัทธาในอาชีพครู ได้แก่ เห็นความสำคัญของวิชาชีพครู รักษาชื่อเสียง วิชาชีพ เกิดความสำนึกและตระหนักที่จะเป็นครู ที่ดี
9. ครู ควรมีความเป็นประชาธิปไตย ในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการสอนของอาจารย์ผู้สอน

สมรรถนะวิชาชีพอาจารย์ผู้สอน ในที่นี้จะกล่าวถึงความสามารถในการทำงานหรือการประกอบอาชีพเป็นสำคัญ ซึ่งในการทำงานหรือการประกอบอาชีพนั้นต้องใช้ความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคลเพื่อจะทำภารกิจของงานนั้น ถ้าบุคคลใดมีความสามารถในการทำงานได้ เรียกว่า เป็นคนที่มีสมรรถนะในการทำงาน และในทางตรงข้ามถ้าบุคคลใดไม่สามารถทำงานได้ก็เรียกว่าเป็นคนไม่มีสมรรถนะการสร้างเสริมให้คนมีความสามารถในการทำงานเป็นการสร้างสมรรถนะให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล และการออกแบบสมรรถนะ รวมถึงการฝึกอบรมคนให้มีสมรรถนะสำหรับการทำงานจึงเป็น

สาระสำคัญของการจัดการเรียนการสอนทางด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพ (Vocational Education and Training หรือ VET)

ความหมายของสมรรถนะ Competency จากแนวคิดของ David C. McClelland (1970: 23) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “สมรรถนะ หมายถึงคุณลักษณะ ที่ซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคล ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะเป็นตัวผลักดันให้บุคคลสามารถสร้างผลการปฏิบัติงานในงานที่ตนรับผิดชอบให้สูงกว่า หรือเหนือกว่าเกณฑ์/เป้าหมายที่กำหนดไว้

Arnauld de Nadailac (2003: 11) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่าสมรรถนะนั้นเป็นสิ่งที่ต้องลงมือปฏิบัติและทำให้เกิดขึ้น กล่าวคือความสามารถที่ใช้เพื่อให้เกิดการบรรลุผลและวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนที่ทำให้เกิดความรู้ (Knowledge) การเรียนรู้ทักษะ (Know-how) และเจตคติ/ลักษณะนิสัยหรือบุคลิกภาพต่าง ๆ (Attitude) ที่ช่วยให้สามารถเผชิญและแก้ไข สถานการณ์หรือปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นได้จริง

เดชา เดชะวัฒน์ไพศาล (2553: 31) กล่าวว่า “สมรรถนะ หมายถึง ทักษะ ความรู้และความสามารถ หรือพฤติกรรมของบุคลากร ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานใดงานหนึ่ง กล่าวคือ ในการทำงานหนึ่งๆเราต้องรู้อะไร เมื่อมีความรู้หรือข้อมูลแล้วเราต้องรู้อะไรที่จะทำงานนั้น ๆ อย่างไร และเราควรมีพฤติกรรมหรือคุณลักษณะเฉพาะอย่างไรจึงจะทำงานได้อย่างประสบความสำเร็จ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้องค์กรทราบว่าคุณสมบัตินั้นหรือคุณลักษณะที่ดีในการทำงานของบุคลากร ในองค์กร (Superior Performer) นั้นเป็นอย่างไร

สมรรถนะการสอน หมายถึง ความสามารถในการสอน สอนเข้าใจแจ่มแจ้ง ใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน รู้จักปรับปรุงเทคนิคการสอน แสวงหาแนวทางใหม่ๆ ในการเรียนการสอน บันทึกการสอน ใช้สื่อการเรียนการสอน และรู้จักตัดแปลงวัสดุอุปกรณ์เหลือใช้มาเป็นสื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ประเมินผลการเรียนตามวัตถุประสงค์ และใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงการเรียนการสอน มีความสามารถในการจัดชั้นเรียนและบรรยากาศของชั้นเรียน จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้และความคิดเสมอ จัดทำแผนการสอน (สุคนธา ทองบริสุทธิ์, 2553: 8)

สรุปได้ว่าสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอน คือ ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่จำเป็นต่อการทำงานของบุคคล ให้ประสบผลสำเร็จสูง กว่ามาตรฐานทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ประการดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) คือสิ่งที่องค์กรต้องการให้ “รู้” เช่นความรู้ความเข้าใจในกฎหมายปกครอง

2. ทักษะ (Skill) คือสิ่งที่องค์กรต้องการให้ “ทำ” เช่นทักษะด้าน ICT ทักษะด้านเทคโนโลยีการบริหารสมัยใหม่ เป็นสิ่งที่ต้องผ่าน การเรียนรู้ และฝึกฝนเป็นประจำจนเกิดเป็นความชำนาญในการใช้งาน

3. พฤติณีสัยที่พึงปรารถนา (Attributes) คือสิ่งที่องค์กรต้องการให้ “เป็น” เช่น ใฝ่รู้ ความซื่อสัตย์ ความรักในองค์กร และความมุ่งมั่นในความสำเร็จ สิ่งเหล่านี้จะอยู่ลึกลงไปจิตใจ ต้องปลูกฝังสร้างยากกว่าความรู้และทักษะ แต่ถ้าหากมีอยู่แล้ว จะเป็นพลังผลักดันให้คนมีพฤติกรรมที่องค์กรต้องการ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุคนธา ทองบริสุทธิ์ (2553) ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในความคิดเห็นของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชายและหญิง เห็นว่าอาจารย์มีลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในแต่ละด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย อาจเป็นเพราะว่า ทั้งนิสิตชายและหญิงต่างก็ต้องการให้อาจารย์ผู้สอนมีความรัก และความเมตตาต่อนิสิต มีความเสียสละ มีความเข้าใจและเอาใจใส่ต่อนิสิตทุกคน เป็นแบบอย่างที่ดีมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี มีการสอนที่หลากหลาย มีการปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยไม่ได้เลือกปฏิบัติในการถ่ายทอดวิชาความรู้ และประสบการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความยุติธรรม และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน อาจารย์ผู้สอนมีการสอนที่เหมาะสมกับระดับความรู้ของนิสิต

สุวรรณา ภัทรเบญจพลและอนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล (2557) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์จำแนกตามรายด้าน คือ 1.ด้านความสามารถในการสอน 2.ด้านบุคลิกภาพ 3.ด้านคุณธรรมจริยธรรมและ 4.ด้านการให้คำปรึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าครู ผู้สอนควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกๆ ด้าน และให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมมากที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักศึกษา กับอาจารย์ พบว่ากลุ่มอาจารย์ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านความสามารถในการสอนและคุณธรรมจริยธรรม สูงกว่าความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปผลการวิจัย: ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการเห็นอาจารย์มหาวิทยาลัยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกด้าน เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นคุณสมบัติที่ทำให้อาจารย์สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะครู ได้อย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ผลการศึกษายังบ่งชี้ว่า มหาวิทยาลัยควรดำเนินการเพื่อพัฒนาบทบาทการให้คำปรึกษาของอาจารย์ให้ชัดเจน

พระสุขุม สุขวฑฒโก (มัชฌิมกานัง) (2559) ได้กล่าวถึง ลักษณะของครู ที่ดี ครู เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ครู ย่อมเป็นที่คาดหวังของสังคม แต่การที่จะเป็นครู ดีนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง ลักษณะครู ที่ดีมีหลายแนวคิดสามารถพิจารณาและศึกษาได้จากหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา แนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แนวคิดของนักการศึกษาไทยและตะวันตก และจากผลการวิจัยต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ครู ที่ดีนั้นจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้ มีความรู้ดี สอนดี ความประพฤติดี รับผิดชอบหน้าที่ดี มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ดี ที่สำคัญที่สุด ครู ที่ดีนั้นต้องเป็นผู้ที่ฝึกฝนและพัฒนาได้ โดยมีศรัทธา ความมุ่งมั่น และความรักในอาชีพครู

เรณูมาศ มาอุ่น (2559) ศึกษา การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้เสนอว่า พันธกิจหลักที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นขุมปัญญาของสังคมที่เป็นพันธกิจที่ยอมรับในระดับสากลมี 4 ประการ คือ 1. การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนากำลังคนในระดับสูงให้กับ สังคม ประเทศชาติ 2. การวิจัย เพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้สู่ความ เป็นเลิศทางวิชาการ 3. การบริการทางวิชาการแก่สังคม เพื่อสร้างสรรค์จรรโลงให้สังคมเจริญก้าวหน้าและพัฒนาคุณภาพชีวิต ของคนในสังคม โดยใช้วิชาการขั้นสูงเป็นพื้นฐาน 4. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์แห่งชาติไทย ในการดำเนินพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย ดังกล่าวข้างต้นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของ พันธกิจได้ก็คือ “อาจารย์” ที่จะต้องปฏิบัติพันธกิจทั้ง 4 ด้านควบคู่กันไป ในสัดส่วนที่เหมาะสม

เรื่องวิทย์ นนทภา (2559: 142) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูที่ผู้เรียนประทับใจ: ต้นแบบของครูที่ดี ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูที่ผู้เรียนมีความประทับใจกลุ่มใหญ่เป็นครูที่เคยสอนในระดับมัธยมศึกษา เป็นครูที่สอนในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ครูที่เคยสอนระดับประถมศึกษาอยู่ในความประทับใจของผู้เรียนบางคน นานมากกว่า 20 ปี จะเป็นครูที่สอนต่อเนื่องมาตั้งแต่ชั้นอนุบาลศึกษา 2) คุณลักษณะที่นักเรียนประทับใจในระดับชั้น ม.5 คือ คุณลักษณะด้านการสอน วิชาการ จริยธรรม และมนุษยสัมพันธ์ 3) เหตุการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนมีความประทับใจ คือการช่วยเหลือลูกศิษย์ที่มีปัญหา เป็นที่ปรึกษาได้ทุกเรื่อง มีโอกาสได้ทำกิจกรรมร่วมกับลูกศิษย์ ครูได้แสดงให้เห็นถึงความห่วงใย ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำจนประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมและโครงการ

เลห์มานน์และมีห์เรนส์ (Lehmann; & Mehrens. 1973) ได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูในอุดมคติจากนิสิตวิทยาลัยเวสต์เทิร์น วอชิงตันสเตท (Western Washington State College) จำนวน 443 คน พบว่า ครูในอุดมคติควรมีลักษณะ ดังนี้ 1. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างกว้างขวาง และค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เสมอ 2. มีความสนใจและกระตือรือร้นในวิชาที่สอน 3. มีความยืดหยุ่น สามารถกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ และสามารถสนองความต้องการของนักเรียนได้

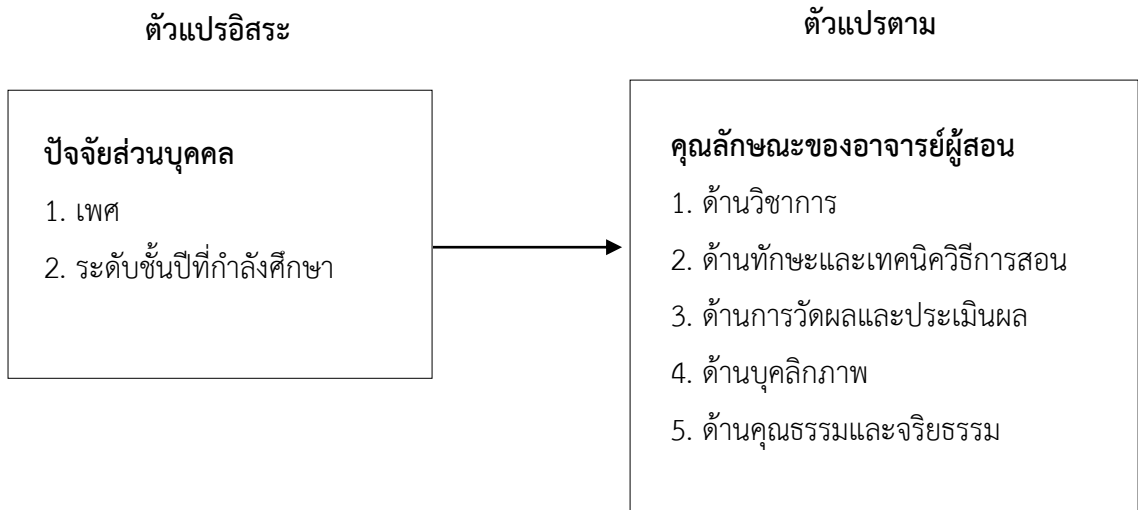
4. เตรียมการสอนเป็นประจำ 5. ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม 6. มีความสามารถในการอธิบายอย่างชัดเจนแจ่มแจ้ง และคำนึงถึงระดับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนด้วย

กรีนวูด และคณะ (Greenwood; & et al. 1988) ได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาแบบประเมินพฤติกรรมการสอนในวิทยาลัย (Student Evaluation of College Teaching Behavior) พบว่าคุณลักษณะที่สำคัญของอาจารย์มีดังนี้ 1. มีความสามารถทำให้การเรียนเข้าใจง่าย 2. มีการสอนที่ทันสมัย 3. มีความรับผิดชอบต่อชั้นเรียน ไม่หยุดสอนบ่อยๆ 4. มีความเป็นกันเองกับนิสิต 5. รับฟังความคิดเห็นของนิสิต 6. รู้เทคนิคการวัดผล

ดinkin และบิตเติล (Dinkin; & Biddle. 1974: 361-405) ได้สำรวจงานวิจัยเรื่อง เกี่ยวกับพฤติกรรมของครูที่สัมพันธ์กับการเรียนและทัศนคติของนักเรียน สรุปได้ว่า สมรรถภาพที่สำคัญของครู ที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) ความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างราบรื่นเหมาะสม และ 2) ความสามารถที่จะชักจูงใจให้นักเรียนสนใจต่อกิจกรรมมีส่วนร่วมในการเรียน สามารถทำงานได้ตามล้าพัง มีระเบียบวินัยในตนเอง

จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คุณลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์ แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการสอนของอาจารย์ผู้สอน และรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบระดับและคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งจากการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา และตัวแปรตามได้แก่ คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ประกอบด้วย คุณลักษณะด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยได้แสดงความสัมพันธ์ ตามกรอบแนวคิดจากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังภาพที่ 2.1

2.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2560 สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) นักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏภูเก็ต จำนวน 13,300 คน (งานทะเบียนกลางมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2560) 2) นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต จำนวน 3,014 คน (งานทะเบียนกลางมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2560) 3) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์ฯ ภูเก็ต จำนวน 408 คน (งานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์ฯ ภูเก็ต. ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2560) รวมจำนวนทั้งหมด 16,722 คน

กลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ทาโรยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 393 คน และใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple sampling random) โดยการเทียบส่วนจากจำนวนประชากรของแต่ละสถาบัน เพื่อให้ได้ความเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และระดับชั้นที่กำลังศึกษา

นักศึกษาอุดมศึกษาในจังหวัดภูเก็ต	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
นักศึกษาเพศชาย	7,872	185
นักศึกษาเพศหญิง	8,850	208
รวม	16,722	393
นักศึกษาชั้นปีที่ 1	4,073	96
นักศึกษาชั้นปีที่ 2	5,662	133
นักศึกษาชั้นปีที่ 3	4,259	100
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	2,728	64
รวม	16,722	393

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่องคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) แบบสำรวจ (Survey Research) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ และระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านทักษะ และเทคนิคการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังต่อไปนี้

ระดับ	5	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มาก
ระดับ	3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	น้อย
ระดับ	1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต

2. กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการสร้างแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน โดยตอนที่หนึ่งจะเป็นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่สองจะเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม

3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาตรวจ วิชาการ แก้ไข เสนอแนวปรับปรุงเพื่อความเหมาะสม และความถูกต้องของแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงตามข้อ 2 เสนอผู้เชี่ยวชาญ เมื่อตรวจสอบความถูกต้อง การหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์การวิจัยกับ ข้อคำถามที่สร้างขึ้น (Index of item objective congruence IOC:) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย 1) ดร.วิภาวรรณ พิสิฐเวช 2) ผศ.เศรษฐวิรัช คงกะพันธ์ 3) อาจารย์บุญญา คำวิเศษณ์ กำหนดเกณฑ์ไว้ที่แต่ละข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.50-1.00 ได้ค่า IOC ทั้งฉบับ = 0.92

สำหรับการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับนิสิต จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร Kr 20 สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Coefficient Alfa) ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.97

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการ ดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการศูนย์ฯ ภูเก็ตเพื่อขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามจากสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ทำการเก็บแบบสอบถามแก่นักศึกษาที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2560 สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์และเดือนมีนาคม ปี พ.ศ. 2561 โดยการใช้ผู้ช่วยวิจัย แจก-เก็บ และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จำนวน 393 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ วารสาร รวมถึงแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบในการทำแบบสอบถามและเป็นข้อมูลเพิ่มเติมในการสนับสนุนงานวิจัยในครั้งนี้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปจากสถิติ โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.6.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ เพศ และระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยของ อภินันท์ จันตะนี (2547: 5) ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
2.50-3.49	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

3.6.3 การทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ และใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- way ANOVA) เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา โดยใช้ระดับความมีนัยสำคัญที่ .05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติอนุมาน (Reference Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต

2) การเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ และ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution
P	แทน	ความน่าจะเป็นสำหรับบอกค่านัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
ระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ปรากฏดังตารางที่ 4.1-4.7

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาจำแนกตามเพศ และระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	185	47.07
หญิง	208	52.93
รวม	393	100.00
ระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	96	24.43
ชั้นปีที่ 2	133	33.84
ชั้นปีที่ 3	100	25.45
ชั้นปีที่ 4	64	16.28
รวม	393	100.00

จากตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 393 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.93 และ เพศชายจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 47.07 และด้านระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ พบว่า กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.84 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.45 และ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 96 คิดเป็นร้อยละ 24.43 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ในภาพรวม

(n=393)

คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับ
1.ด้านวิชาการ	4.37	.325	มาก	3
2.ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน	4.31	.331	มาก	5
3.ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.34	.369	มาก	4
4.ด้านบุคลิกภาพ	4.39	.354	มาก	2
5.ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.42	.323	มาก	1
โดยรวม	4.38	.274	มาก	

จากตารางที่ 4.2 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับ ปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต พบว่า โดยรวมมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.38, S.D. = .274) ทุกด้าน เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนด้านคุณธรรมและจริยธรรม (\bar{X} = 4.42 , S.D.= .323) ด้านบุคลิกภาพ (\bar{X} = 4.39 , S.D.= .354) ด้านวิชาการ (\bar{X} = 4.37 , S.D.= .325) ด้านการวัดผลและประเมินผล (\bar{X} = 4.34 , S.D.= .369) และด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน (\bar{X} = 4.31 , S.D.= .331) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็น
ของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านวิชาการ

(n=393)

คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของ นักศึกษา ด้านวิชาการ	\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย	ลำดับ
1. มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง	4.48	.539	มาก	1
2. มีการจัดทำแผนและวางแผนในการสอน	4.45	.566	มาก	2
3. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนอย่างชัดเจน	4.33	.553	มาก	8
4. ชี้แจงวัตถุประสงค์ขอบเขตเนื้อหาวิชาก่อนทำการสอน	4.31	.561	มาก	10
5. จัดลำดับเนื้อหาวิชาที่สอนได้อย่างเหมาะสม	4.36	.550	มาก	4
6. สอนสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่ระบุไว้	4.33	.557	มาก	7
7. มีเอกสารประกอบการสอน สื่อ อุปกรณ์อย่างเพียงพอ และเหมาะสม	4.35	.614	มาก	5
8. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน	4.33	.551	มาก	9
9. ศึกษาอบรมดูงานอย่างสม่ำเสมอและสามารถนำความรู้ที่ ได้ มาถ่ายทอดให้นักศึกษาได้เป็นอย่างดี	4.38	.579	มาก	3
10. สามารถตอบคำถาม เกี่ยวกับปัญหาในวิชาที่สอนได้ ชัดเจน	4.34	.583	มาก	6
โดยรวม	4.37	.325	มาก	

จากตารางที่ 4.3 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านวิชาการ พบว่า โดยรวมมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากทุกด้าน (\bar{X} = 4.37, S.D. = .325) โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง (\bar{X} = 4.48, S.D. = .539) มีการจัดทำแผนและวางแผนในการสอน (\bar{X} = 4.45, S.D. = .566) ศึกษาอบรมดูงานอย่างสม่ำเสมอและสามารถนำความรู้ที่ได้ มาถ่ายทอดให้นักศึกษาได้เป็นอย่างดี (\bar{X} = 4.38, S.D. = .579) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การชี้แจงวัตถุประสงค์ขอบเขตเนื้อหาวิชาก่อนทำการสอน (\bar{X} = 4.31, S.D. = .561)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านทักษะและเทคนิค วิธีการสอน

(n=393)

คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของ นักศึกษา ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน	\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย	ลำดับ
1. เป็นผู้ริเริ่มค้นคว้าหาวิธีการสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอ	4.39	.576	มาก	3
2. ใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เอื้อต่อการเรียนรู้	4.42	.580	มาก	1
3. ส่งเสริมให้นักศึกษาวิเคราะห์ วิวิจารณ์ สังเคราะห์ปัญหา และการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ	4.40	.585	มาก	2
4. ส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสวงหาความรู้ในด้านธุรกิจ แขนง ต่าง ๆ จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง	4.28	.598	มาก	7
5. ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	4.32	.586	มาก	4
6. สอนโดยพิจารณาถึงความพร้อมและความแตกต่างในการ เรียนรู้ของนักศึกษา	4.29	.560	มาก	6
7. สร้างบรรยากาศ และเร้าความสนใจของนักศึกษาขณะที่ สอน	4.18	.619	มาก	9
8. สามารถแก้ปัญหาในขณะที่ทำการสอนได้เป็นอย่างดี	4.18	.463	มาก	10
9. สามารถควบคุมการทำงานที่รับผิดชอบให้เป็นไป ตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้	4.28	.530	มาก	8
10. มอบหมายงานตรงตามเนื้อหาวิชาครบถ้วนและ เหมาะสม	4.31	.581	มาก	5
โดยรวม	4.31	.330	มาก	

จากตารางที่ 4.4 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน พบว่า โดยรวม มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากทุกด้าน (\bar{X} = 4.31, S.D. = .330) โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมาก ไปน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เอื้อต่อการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.42, S.D. = .580) ส่งเสริมให้นักศึกษาวิเคราะห์ วิวิจารณ์ สังเคราะห์ปัญหา และการแก้ปัญหาอย่างเป็น

ระบบ ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= .585) และเป็นผู้ริเริ่มค้นคว้าหาวิธีการสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= .576) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สามารถแก้ปัญหาในขณะที่ทำการสอนได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= .463)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านการวัดผลและ ประเมินผล

(n=393)

คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล	\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย	ลำดับ
1. การวัดผลและประเมินผลเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ได้ตกลงไว้	4.35	.593	มาก	5
2. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา	4.33	.567	มาก	7
3. มีวิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายวิธี ทั้งปรนัย อ้อมนัย และการประเมินจากงานที่มอบหมาย	4.39	.606	มาก	1
4. ข้อสอบที่ใช้วัดผลมีความเหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์ ของเนื้อหาวิชาที่สอน	4.35	.602	มาก	4
5. มีการวัดผลและประเมินผลทั้งความรู้ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	4.30	.579	มาก	9
6. มีการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนตลอดหลักสูตร	4.24	.575	มาก	10
7. มีความยุติธรรม โปร่งใส และสามารถตรวจสอบการวัดผลได้	4.33	.605	มาก	6
8. ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล	4.30	.584	มาก	8
9. แจ้งและอธิบายข้อบกพร่องที่พบจากการวัดผลและ ประเมินผล ในแต่ละครั้งให้นักศึกษาทราบ	4.36	.612	มาก	3
10. มีการแจ้งข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์และทัน กาล	4.37	.584	มาก	2
โดยรวม	4.33	.368	มาก	

จากตารางที่ 4.5 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับ ปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า โดยรวมมี คุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .368) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนน

เฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ มีวิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายวิธี ทั้งปรนัย อัตนัย และการประเมินจากงานที่มอบหมาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= .606) มีการแจ้ง ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์และทันกาล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D.= .584) และแจ้งและอธิบายข้อบกพร่องที่พบจากการวัดผลและประเมินผล ในแต่ละครั้งให้นักศึกษาทราบ ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= .612) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ตลอดหลักสูตร ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= .575)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านบุคลิกภาพ

(n=393)

คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านบุคลิกภาพ	\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย	ลำดับ
1. แต่งกายสุภาพเรียบร้อยและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.50	.576	มากที่สุด	2
2. ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.51	.558	มากที่สุด	1
3. มีความกระตือรือร้น พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา	4.44	.599	มาก	3
4. สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีในทุกสถานการณ์	4.36	.624	มาก	5
5. มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ	4.43	.590	มาก	4
6. มีอารมณ์ขัน สร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง	4.35	.645	มาก	6
7. เข้าใจความรู้สึกของนักศึกษาและเข้ากันักนักศึกษาได้	4.34	.652	มาก	7
8. กระตุ้น ให้อีกาลังใจผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยความ มีความสุข	4.30	.514	มาก	10
9. สามารถติดต่อกับอาจารย์ได้ตลอดเวลาทั้งเรื่องเรียนและให้ คำปรึกษาที่ดี	4.33	.524	มาก	8
10. รับฟังคำวิจารณ์ข้อบกพร่องและนำไปปรับปรุงแก้ไข	4.32	.610	มาก	9
โดยรวม	4.39	.354	มาก	

จากตารางที่ 4.6 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านบุคลิกภาพ พบว่า โดยรวม มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .354) โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.51$, S.D.= .558) แต่งกายสุภาพเรียบร้อย

และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี (\bar{X} = 4.50 , S.D.=.576) และมีความกระตือรือร้น พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา (\bar{X} = 4.44 , S.D.= .559) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือกระตุ้น ให้กำลังใจผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข (\bar{X} = 4.30 , S.D.= .515)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านคุณธรรมและ จริยธรรม

(n=393)

คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของ นักศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย	ลำดับ
1. ปฏิบัติต่อนักศึกษาได้เหมาะสมและเสมอภาค	4.45	.561	มาก	3
2. มีความอดทนอดกลั้นต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา	4.53	.543	มากที่สุด	1
3. ให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาและเพื่อนร่วมอาชีพ	4.46	.562	มาก	2
4. ยึดถือหลักประชาธิปไตย เคารพในสิทธิของแต่ละบุคคล	4.41	.547	มาก	4
5. สามารถในการเก็บความลับของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี	4.40	.569	มาก	7
6. ตัดสินปัญหาด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นความจริง	4.38	.595	มาก	8
7. มีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่ ที่ได้รับ มอบหมาย	4.40	.595	มาก	6
8. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ ถูกต้องตาม กฎหมาย และวินัยข้าราชการ	4.41	.551	มาก	5
9. สามารถแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดจากการนำเทคโนโลยีใหม่ มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้	4.33	.543	มาก	10
10. กล้าตัดสินใจ ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความถูกต้อง เป็นธรรม แม้อาจก่อความไม่พึงพอใจให้แก่ผู้เสียประโยชน์	4.34	.554	มาก	9
โดยรวม	4.41	.323	มาก	

จากตารางที่ 4.7 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับ ปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า โดยรวม มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากทุกข้อ (\bar{X} = 4.41, S.D. = .323) โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไป น้อย สามอันดับแรก ได้แก่ มีความอดทนอดกลั้นต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา (\bar{X} = 4.53, S.D.=

.543) ให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาและเพื่อนร่วมอาชีพ ($\bar{X} = 4.46$, S.D.=.562) และปฏิบัติต่อนักศึกษาได้เหมาะสมและเสมอภาค ($\bar{X} = 4.45$, S.D.= .561) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือสามารถแก้ไขปัญหที่อาจเกิดจากการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้ ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= .543)

2) การเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ และปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา ดังตารางที่ 4.8-4.9

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามเพศ	ชาย		หญิง		t	P
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
1.ด้านวิชาการ	4.41	0.312	4.34	0.334	2.017*	0.044
2.ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน	4.35	0.314	4.28	0.342	2.002*	0.046
3.ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.36	0.327	4.31	0.401	1.346	0.179
4.ด้านบุคลิกภาพ	4.41	0.321	4.37	0.381	1.093	0.275
5.ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.44	0.307	4.39	0.336	1.504	0.133
โดยรวม	4.39	0.248	4.34	0.292	1.971*	0.049

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามเพศ ในภาพรวม พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยนักศึกษาเพศชายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนมากกว่านักศึกษาเพศหญิง ในด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผลด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา
สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา

คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนจำแนกตาม ชั้นปีที่กำลังศึกษา		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1.ด้านวิชาการ	Between Groups	1.022	3	.341	3.275	.621
	Within Groups	40.338	388	.104		
	Total	41.360	391			
2. ด้านทักษะและ เทคนิควิธีการสอน	Between Groups	.219	3	.073	.667	.573
	Within Groups	42.544	388	.110		
	Total	42.763	391			
3. ด้านการวัดผลและ ประเมินผล	Between Groups	.174	3	.058	.425	.736
	Within Groups	53.025	388	.137		
	Total	53.199	391			
4. ด้านบุคลิกภาพ	Between Groups	.101	3	.034	.267	.849
	Within Groups	48.986	388	.126		
	Total	49.087	391			
5. ด้านคุณธรรมและ จริยธรรม	Between Groups	.145	3	.048	.461	.710
	Within Groups	40.730	388	.105		
	Total	40.876	391			
โดยรวม	Between Groups	.209	3	.070	.934	.424
	Within Groups	28.952	388	.075		
	Total	29.161	391	.341	3.275	.081

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของ
นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามระดับชั้นปีที่กำลังศึกษาพบว่า
ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ตจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 393 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำนวนรวม 393 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.93 และ เพศชาย จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 47.07 และด้านระดับชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ พบว่า กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.84 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.45 และ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 96 คิดเป็นร้อยละ 24.43 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

5.1.1 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1) ด้านวิชาการ คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านวิชาการ พบว่า โดยรวม มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง มีการจัดทำแผนและวางแผนในการสอน

และศึกษาอบรมดูงานอย่างสม่ำเสมอและสามารถนำความรู้ที่ได้ มาถ่ายทอดให้นักศึกษาได้เป็นอย่างดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การชี้แจงวัตถุประสงค์ขอบเขตเนื้อหาวิชาก่อนทำการสอน

2) ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน พบว่า โดยรวม มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เชื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักศึกษาวิเคราะห์ วิจาร์ณ สังเคราะห์ปัญหา และการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และเป็นผู้ริเริ่มค้นคว้าหาวิธีการสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สามารถแก้ปัญหาในขณะทำการสอนได้เป็นอย่างดี

3) ด้านการวัดผลและประเมินผล คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า โดยรวม มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ มีวิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายวิธี ทั้งปรนัย อัตนัย และการประเมินจากงานที่มอบหมาย มีการแจ้งข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์และทันกาล และแจ้งและอธิบายข้อบกพร่องที่พบจากการวัดผลและประเมินผลในแต่ละครั้งให้นักศึกษาทราบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนตลอดหลักสูตร

4) ด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านบุคลิกภาพ พบว่า มีคุณลักษณะโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แต่งกายสุภาพเรียบร้อยและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีความกระตือรือร้น พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ กระตุ้นให้กำลังใจผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

5) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า โดยรวม มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ มีความอดทนอดกลั้นต่อพฤติกรรมต่างๆของนักศึกษาให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาและเพื่อนร่วมอาชีพ และปฏิบัติต่อนักศึกษาได้เหมาะสมและเสมอภาค ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สามารถแก้ไขปัญหที่อาจเกิดจากการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้

5.1.2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ตจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

ด้านเพศ ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามเพศพบว่า นักศึกษาเพศชายมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนมากกว่านักศึกษาเพศหญิง ในด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน และโดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา พบว่า ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างด้วย t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบ (\checkmark : ยอมรับ / \times : ปฏิเสธ สมมติฐาน)				
	วิชาการ	ทักษะและเทคนิควิธีการสอน	การวัดผลและประเมินผล	บุคลิกภาพ	คุณธรรมและจริยธรรม
1.1 เพศ	\checkmark	\checkmark	\times	\times	\times
1.2 ระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา	\times	\times	\times	\times	\times

5.2 อภิปรายผล

จากผลของการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ตผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิจัยมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

5.2.1 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน

ตามลำดับ จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า โดยภาพรวมนั้น นักศึกษายอมรับและมีความรู้สึกเชื่อมั่นต่ออาจารย์ผู้สอน โดยเฉพาะในด้านคุณธรรมและจริยธรรม ที่มีคะแนนความคิดเห็นมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณ ภัทรเบญจพลและอนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล (2557: 127) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์จำแนกตามรายด้าน คือ 1) ด้านความสามารถในการสอน 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรมและ 4) ด้านการให้คำปรึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ครู ผู้สอนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกๆ ด้าน และให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมมากที่สุด และเป็นไปตามแนวคิดของ พระสุขุม สุขวฑฒโก (มัชฌิกันง) (2559: 31) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ครู ที่ดีนั้น ครู เป็นผู้มืบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ครู ย่อมเป็นที่คาดหวังของสังคม แต่การที่จะเป็นครู ดีนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง ลักษณะครู ที่ดีมีหลายแนวคิด สามารถพิจารณาและศึกษาได้จากหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา แนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ครู ที่ดีนั้นจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้ มีความรู้ดี สอนดี ความประพฤติดี รับผิดชอบหน้าที่ดี มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ที่สำคัญที่สุด ครู ที่ดีนั้นต้องเป็นผู้ที่ฝึกฝนและพัฒนาได้ โดยมีศรัทธา ความมุ่งมั่น และความรักในอาชีพครู ดังนั้นคุณธรรมและจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับอาจารย์ผู้สอน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครู อาจารย์ผู้สอนจะต้องปฏิบัติตน ให้นักเรียน นักศึกษาได้นำไปเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต

5.2.2 ผลเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

ด้านเพศ นักศึกษาเพศชายมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนมากกว่านักศึกษาเพศหญิง ในด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน และโดยภาพรวม จากผลการวิจัยดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ มีความแตกต่างต่อคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนในด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิคการสอนและโดยภาพรวม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างในด้านเพศ ของนักศึกษาอาจมีผลต่อรูปแบบการสอนของอาจารย์ ทั้งในเชิงภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ซึ่งทำให้การปฏิบัติของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษาต่างประเทศมีความแตกต่างกัน และนอกจากนี้ลักษณะความชอบของนักศึกษาหญิงและเพศชายอาจมีความแตกต่างกัน ทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ อุดลย์ วิริยเวชกุล และคณะ (ม.ป.ป.: 44) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แบบการเรียนและปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาหญิงและชาย ชอบแบบการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่นักศึกษาหญิงชอบแบบมีส่วนร่วมมากที่สุด ในขณะที่นักศึกษาชายชอบแบบร่วมมือมากที่สุด แต่ก็ขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุคนธา ทองบริสุทธิ์ (2553: 64) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ของอาจารย์ในความคิดเห็นของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ชายและหญิงมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในแต่ละด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ทั้งนิสิตชายและหญิงต่างก็ต้องการให้อาจารย์ผู้สอนมีความรัก และความเมตตาต่อนิสิต มีความเสียสละ มีความเข้าใจ และเอาใจใส่ต่อนิสิตทุกคน เป็นแบบอย่างที่ดีมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี มีการสอนที่หลากหลาย มีการปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยไม่ได้เลือกปฏิบัติในการถ่ายทอดวิชาความรู้ และประสบการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความยุติธรรม และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน อาจารย์ผู้สอนมีการสอนที่เหมาะสมกับระดับความรู้ของนิสิต โดยนิสิตศึกษาวิชาชีพด้านสัตวแพทย์เหมือนกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ดังนั้นอาจสามารถสรุปได้ว่า ความแตกต่างด้านเพศของนักศึกษาอาจมีผลต่อความคิดเห็นคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนในด้านต่างๆ แต่ทั้งนี้อาจขึ้นกับตามสถาบันศึกษา ซึ่งอาจมีความแตกต่างกัน อย่างเช่น ความคิดเห็นของนักศึกษาคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น

ด้านระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา พบว่า ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน โดยจำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษานั้น ความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละระดับชั้นปีที่ศึกษานั้น ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า แนวทางหรือรูปแบบวิธีการสอน หรือรวมถึงคุณลักษณะด้านต่างๆ ของอาจารย์ผู้สอนนั้น มีมาตรฐานเดียวในการสอนนักศึกษา ไม่ว่าจะใช้ระดับชั้นปีที่ศึกษาใด

จะเห็นได้ว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต ทำให้เห็นได้ว่าคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ซึ่งประกอบด้วย คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ เป็นผู้สร้าง ผู้ให้ความรู้แก่นักศึกษา ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ เรณูมาศ มาอุ่น (2559: 169) ที่เสนอว่า อาจารย์ผู้สอนยังจะต้องปฏิบัติตามพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยซึ่งประกอบด้วย 1) การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนากำลังคนในระดับสูงให้กับ สังคม ประเทศชาติ 2) การวิจัย เพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ 3) การบริการทางวิชาการแก่สังคม เพื่อสร้างสรรค์จรรโลงให้สังคมเจริญก้าวหน้าและพัฒนาคุณภาพชีวิต ของคนในสังคม โดยใช้วิชาการขั้นสูงเป็นพื้นฐาน และ 4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์แห่งชาติไทย ซึ่งจากที่กล่าวมานั้นถือเป็นสิ่งสำคัญที่อาจารย์ผู้สอนควรตระหนักและให้ความสำคัญ เพื่อให้ได้ชื่อว่าแม่พิมพ์ของชาติ

5.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต มีประเด็นที่สามารถเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนทั้ง 5 ด้าน ด้านที่นักศึกษาให้คะแนนสูงสุด คือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนทั้งสามสถาบันนั้นมีความโดดเด่นในด้านคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในอาชีพของการเป็นอาจารย์ผู้สอน โดยในช่วงตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาอาจมีข่าวเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของครู อาจารย์ ในด้านที่ไม่ดี ส่งผลต่อภาพลักษณ์ในอาชีพของครู อาจารย์ ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนควรมุ่งมั่นรักษาภาพอัตลักษณ์ในด้านคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้ยังคงเป็นที่เชื่อมั่นยอมรับจากนักศึกษาตลอดไป

2) สำหรับด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน นักศึกษาให้คะแนนความคิดเห็นที่ได้น้อยที่สุด ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนควรให้ความสำคัญถึงผลการวิจัยดังกล่าว อาจจะต้องมีการปรับปรุงเทคนิคการสอน โดยการฝึกฝนเรียนรู้ หรืออบรม เพื่อเพิ่มทักษะให้มีความเหมาะสม และควรมีการประเมินผู้เรียนเป็นระยะๆ เพื่อจะได้ทราบถึงความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านต่างๆ

3) จากผลเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต จำแนกเพศนั้น อาจารย์ผู้สอนอาจศึกษาทำความเข้าใจลักษณะของเพศชายและเพศหญิง ซึ่งอาจมีความต้องการในรูปแบบวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยการสอบถามความคิดเห็นนักศึกษาต่อรูปแบบการเรียนการสอนที่ต้องการหรือเหมาะสมในแต่ละเพศ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการเรียนการสอน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะเชิงปริมาณ (Quantitative research) เท่านั้น ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก ควรมีการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยควรมีการการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพิ่มเติม ด้วยการสัมภาษณ์ อาจารย์ผู้สอนในมุมมองด้านต่างๆ รวมถึงนักเรียน นักศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลงานวิจัยที่ครอบคลุม

2) การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ควรมีการขยายการศึกษาในพื้นที่อื่นๆ ที่ใกล้เคียง เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาเปรียบเทียบและกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

- กมล สุดประเสริฐ. (2552). รายงานผลการวิจัยรูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาแผน. กระจายอำนาจ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- กิตติกร ไทยใหญ่. (2553). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู**. ครูวิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวกรุงเทพ.
- กาญจนา มณีแสง. (2552). **หลักการวิจัยเบื้องต้นทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ธเนศวรการพิมพ์.
- จันทร์ ชุ่มเมืองปัก. (2558). **แรงจูงใจและการจูงใจ สร้างปาฏิหาริย์**. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- ชาญชัย อินทรประวัตติ. (2553). **หุ้นส่วนทางการศึกษา**. เอกสารคำสอน [อัดสำเนา] คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร. (2555). **หลักสูตรการจัดการ**. กรุงเทพฯ: พัฒนาวิชาการ.
- ชานนท์ เสากะเสียว. (2552). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูธุรกิจ ตามทัศนะของนักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ กรุงเทพมหานคร**. ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เดชา เดชะวัฒน์ไพศาล. (2553). “*Competency-Based Human Resource: Management*”. **วารสารการบริหารคน** (21), (ตุลาคม – ธันวาคม): 11-18.
- ทัศนีย์ สงวนสัตย์. (2552). **ของฝากครู อังกฤษ**. วารสารวิชาการ.
- ทิตินา เขมมณี. (2544). **การประเมินผลหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2554). **ความเป็นครู**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ก.พลพิมพ์ จำกัด.
- นพพร พานิชสุข. (2522). **รายงานผลการวิจัยเรื่องทัศนคติและความต้องการของอาจารย์และนักเรียนมัธยมสาธิตรามคำแหงในเรื่องการสอนเพศศึกษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภาพรรณ วิโรทัยสกุล. (2549). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ธุรกิจ ตามทัศนะของนักศึกษาสายบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร 2549**. ปริญญานิพนธ์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). **การพัฒนาการสอน**. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.

- บุญเจือ สุวรรณพฤกษ์. (2543). **การวิจัยในชั้นเรียน**. นครศรีธรรมราช: สำนักงานการ ประถมศึกษา อำเภอนาทองใหญ่.
- พระสุขุม สุขวฑฒโก (มัชฌิกานัง). (2559). ลักษณะของครู ที่ดี. **วารสาร “ศึกษาศาสตร์ มมร”** คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน พะนอม แก้วกำเนิด. (2551). **บันทึกการนิเทศการศึกษา 2531 กรมสามัญศึกษา**. กรุงเทพฯ: จงเจริญการพิมพ์.
- ไพศาล สุวรรณน้อย. (2549). การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน: การพัฒนาสู่มหาวิทยาลัย วิจัย. **วารสารศึกษาศาสตร์**, 29 (3-4), ก.ค.-ธ.ค.
- เยาวรินทร์ จันทนมัฏฐะ. (2556). **ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของครู ในระดับมัธยมศึกษา**. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เรณูมาศ มาอ่อน. (2559). การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. **วารสารศึกษาศาสตร์** มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 12 ฉบับที่ 1,2 (มิถุนายน 2557- มีนาคม 2558).
- รุ่งทิภา จักรกร. (2557). **วิธีสอนทั่วไป**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- เริงลักษณ์ โรจนพันธ์. (2539). **เทคนิคการฝึกอบรม**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เรื่องวิทย์ นนทภา. (2559). คุณลักษณะของครูที่ผู้เรียนประทับใจ: ต้นแบบของครูดี. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทิร์น**. ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2559.
- วิเชียร อชิโนบุญวัฒน์. (2545). **ที่ระลึก ๘๐ ปี สถาบันราชภัฏนครสวรรค์**. ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ศรีสมร พุ่มสะอาด. (2550). **การศึกษาคุณภาพครู ประถมศึกษา**. ปริญญาโท กศ.ด. (การบริหาร การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2543). **มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2551). **กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2554-2559)**. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุคนธา ทองบริสุทธิ์. (2553). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในความคิดเห็นของนิสิตคณะ สัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ อุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโร.

- สุวรรณภา ภัทรเบญจพลและอนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล. (2557). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. **วารสารเภสัชศาสตร์** ปีที่ 9 (ฉบับพิเศษ) มกราคม.
- สุวัฒน์ มุทเมธา. (2553). **ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน**. กรุงเทพฯ: พีระพัฒนา.
- อภิรักษ์ จันทะนี. (2547). **การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับวิทยานิพนธ์ทางธุรกิจ**. โครงการปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- อดุลย์ วิริยเวชกุล และคณะ. (ม.ป.ป.). **แบบการเรียนและปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต**. บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). **หลักการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ต้นอ้อ จำกัด.
- อุกฤษณ์ กาญจนเกตุ. (2553). **การใช้ Competency ในการบริหารงานบุคคล**. วารสารบริหารคน, 21 (ตุลาคม – ธันวาคม 2553): 11-18.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2552). **ภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภูมิภาค: วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านไทย**. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- Arnauld de Nadaillac. (2003). "The Role of Elementary School Principal as Manager of Teacher and the Relationship with Teacher Morale and Interaction with Teacher and Children." Dissertation Abstracts International.
- David C McClelland. (1970). Test for Competency. rather than intelligence **American Psychologists**. Vol.17, No7, pp.57-83.
- Dunkin, Michael J. and Biddle, Bruce J. (1974). **The Study of Teaching**. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Greenwood, William T. et al. (1988). **Prepared under the Auspices of the Policy Studies Organization**. New York: Greenwood.
- Mehrens W.A., and Lehmann I.J. (1973). **Measurement and Evaluation in Education and Psychology**. New York: Rinehart and Winston. Stanley, J.C.

ชุดที่

แบบสอบถาม

เรื่อง คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
ระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต

คำชี้แจง

แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา

สถาบัน อุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต

ในการตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน กรุณาตอบให้ครบทุกข้อคำถามตามสภาพที่เป็นจริงที่สุด
ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์ และความน่าเชื่อถือของผลงานวิจัย โดยผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการ
ปรับปรุงและพัฒนาอาจารย์ผู้สอนให้เป็นอาจารย์ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องตามทัศนะ
ของนักศึกษา

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง หน้าข้อความที่กำหนดให้

1. เพศ

1) ชาย

2) หญิง

2. ระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา

1) ชั้นปีที่ 1

2) ชั้นปีที่ 2

3) ชั้นปีที่ 3

4) ชั้นปีที่ 4

ตอนที่ 2 ข้อคำถามคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา
สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมี
ความหมายดังนี้

5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับมาก

3 หมายถึง ระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาว่าในแต่ละข้อว่า อาจารย์ควรมีมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น ด้านขวามือตามความคิดเห็นของท่าน

คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.ด้านวิชาการ					
1. มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง					
2. มีการจัดทำแผนและวางแผนในการสอน					
3. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนอย่างชัดเจน					
4. ชี้แจงวัตถุประสงค์ขอบเขตเนื้อหาวิชาก่อนทำการสอน					
5. จัดลำดับเนื้อหาวิชาที่สอนได้อย่างเหมาะสม					
6. สอนสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่ระบุไว้					
7. มีเอกสารประกอบการสอน สื่อ อุปกรณ์อย่างเพียงพอและเหมาะสม					
8. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน					
9. ศึกษาอบรมดูงานอย่างสม่ำเสมอและสามารถนำความรู้ที่ได้มาถ่ายทอดให้นักศึกษาได้เป็นอย่างดี					
10. สามารถตอบคำถาม เกี่ยวกับปัญหาในวิชาที่สอนได้ชัดเจน					
2.ด้านทักษะและเทคนิควิธีการสอน					
1. เป็นผู้ริเริ่มค้นคว้าหาวิธีการสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอ					
2. ใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เอื้อต่อการเรียนรู้					
3. ส่งเสริมให้นักศึกษาวิเคราะห์ วิวิจารณ์ สังเคราะห์ปัญหา และการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ					
4. ส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสวงหาความรู้ในด้านธุรกิจ แขนงต่าง ๆ จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง					
5. ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
6. สอนโดยพิจารณาถึงความพร้อมและความแตกต่างในการเรียนรู้ของนักศึกษา					

คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. สร้างบรรยากาศ และสร้างความสนใจของนักศึกษาขณะการสอน					
8. สามารถแก้ปัญหาในขณะที่ทำการสอนได้เป็นอย่างดี					
9. สามารถควบคุมการทำงานที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้					
10. มอบหมายงานตรงตามเนื้อหาวิชาครบถ้วนและเหมาะสม					
3.ด้านการวัดผลและประเมินผล					
1. การวัดผลและประเมินผลเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ได้ตกลงไว้					
2. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา					
3. มีวิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายวิธี ทั้งปรนัย อัตนัย และการประเมินจากงานที่มอบหมาย					
4. ข้อสอบที่ใช้วัดผลมีความเหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาวิชาที่สอน					
5. มีการวัดผลและประเมินผลทั้งความรู้ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ					
6. มีการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนตลอดหลักสูตร					
7. มีความยุติธรรม โปร่งใส และสามารถตรวจสอบการวัดผลได้					
8. ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล					
9. แจ้งและอธิบายข้อบกพร่องที่พบจากการวัดผลและประเมินผลในแต่ละครั้งให้นักศึกษาทราบ					
10. มีการแจ้งข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์และทันกาล					
4.ด้านบุคลิกภาพ					
1. แต่งกายสุภาพเรียบร้อยและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี					
2. ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี					
3. มีความกระตือรือร้น พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา					
4. สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีในทุกสถานการณ์					
5. มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ					

คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดภูเก็ต	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. มีอารมณ์ขัน สร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง					
7. เข้าใจความรู้สึกของนักศึกษาและเข้ากับนักศึกษาได้					
8. กระตุ้น ให้กำลังใจผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข					
9. สามารถติดต่อกับอาจารย์ได้ตลอดเวลาทั้งเรื่องเรียนและให้คำปรึกษาที่ดี					
10. รับฟังคำวิจารณ์ข้อบกพร่องและนำไปปรับปรุงแก้ไข					
5.ด้านคุณธรรมและจริยธรรม					
1. ปฏิบัติต่อนักศึกษาได้เหมาะสมและเสมอภาค					
2. มีความอดทนอดกลั้นต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา					
3. ให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาและเพื่อนร่วมอาชีพ					
4. ยึดถือหลักประชาธิปไตย เคารพในสิทธิของแต่ละบุคคล					
5. สามารถในการเก็บความลับของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี					
6. ตัดสินปัญหาด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นความจริง					
7. มีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย					
8. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ ถูกต้องตามกฎหมาย และวินัย					
9. สามารถแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดจากการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้					
10. กล้าตัดสินใจ ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความถูกต้อง เป็นธรรม แม้อาจก่อความไม่พึงพอใจให้แก่ผู้เสียประโยชน์					

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวสุชาดา สุตจิตร
วัน เดือน ปีเกิด	วันศุกร์ที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2529
ประวัติการศึกษา	มหาวิทาลัยราชภัฏภูเก็ต บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาบริหารทรัพยากรมนุษย์ พ.ศ.2552 มหาวิทาลัยรามคำแหง บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ พ.ศ. 2559
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	หัวหน้างานบุคลากรและหัวหน้างานสารบรรณ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการตลาด อาจารย์ประจำหมวดศึกษาทั่วไป มหาวิทาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งวิทาลัย เทคโนโลยีภูเก็ต
ประสบการณ์ทำงาน	หัวหน้างานบุคลากรและหัวหน้างานสารบรรณ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการตลาด อาจารย์ประจำหมวดศึกษาทั่วไป ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-ปัจจุบัน
ชื่อผลงานทางวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่ -	
รางวัลหรือทุนการศึกษาที่ได้รับ	รางวัลเชิดชูเกียรติ “คนดีศรีราชพฤกษ์” ประจำปีการศึกษา 2560 ประเภทเจ้าหน้าที่ดีเด่น